

RUUSUNLEHTI ROSENBLADET

SUOMEN RUUSUSEURA RY • FINSKA ROSENSÄLLSKAPET RF

4 • 2018

Suomen Ruususeura ry – Finska Rosensällskapet rf

Perustettu – Grundat 1989

www.ruususeura.fi

Jäsenyydet – Medlemskap

Puutarhaliitto ry

Nordisk Rosenselskab

The World Federation of Rose Societies

Ruususeura – Rosensällskapet

Liittyessäsi jäseneksi maksa jäsenmaksu 25€ tilille Aktia IBAN FI46 4055 3120 0331 47. Lähetä kuitti s-postin liitteenä sekä yhteystietosi molemmille jäsenrekisterin pitäjille. Ilmoita paikallisryhmän vetäjille myös sähköpostiosoitteesi, jos haluat lisäpostia alueesi ruusutapahtumista ja -retkistä.

NYKYISTEN jäsenien jäsenmaksut 25€ postitetaan rekisterissä oleviin osoitteisiin. Odota laskua, ennen kuin maksat. Merkitse maksajaksi aina jäsenen nimi. Eräpäivä on 15.3.2018. Alkuvuoden numeroita ei jälkipostiteta, jos maksu viivästyy ohi eräpäivän, vaan postitus alkaa seuraavasta ilmestyvästä numerosta.

Vid anmälan att bli medlem betala 25€ på konto Aktia IBAN FI46 4055 3120 0331 47. Sänd kvitto som bilaga med e-post samt kontaktuppgifter till båda upprätthållarna av medlemsregistret. Meddela också din e-postadress till lokalgruppens ledare ifall du vill få information om ditt områdes rosenhändelser och resor.

NUVARANDE medlemmars medlemsavgift postas till de adresser som finns i registret. Vänta på räkning förrän du betalar. Märk som betalare alltid den som är medlem. Förfallodag 15.3.2018. Tidningar som utkommer under årets första halvår sänds inte om betalningen inte kommer i tid, postningen börjar först efter följande nummer som utkommer.

Jäsenrekisteri – Medlemsregistret

Liittyminen, osoitteenmuutos ja eroaminen – Anslutning, adressförändring och utträde:

Liisa Leppäkoski
Metsolankatu 32
33900 Tampere
liisa@leppakoski.org
Puh. 050 346 8800

Arja Heikkilä
Härmälänkatu 34 A 4
33900 Tampere
heikkila.arja@gmail.com
Puh. 050 572 8701 (vain tekstiviestit)

Puheenjohtaja – Ordförande

Eila Palojarvi
Aleksanterinkatu 29 A 13
15140 Lahti
ei.hanne.pa@gmail.com

Taloudenhoitaja – Kassör

Taloudenhoitaja Heikki Sinisalo
Tili-Piikkiö Oy
Hadvalantie 9
21500 Piikkiö

Sihteeri – Sekreterare

Maarit Kaipainen
Saramäentie 46
20300 Turku
Puh. 050 565 8868
maarit.kaipainen@pp.inet.fi

Kansikuvat / Omslagsbilderna

Etukansi/Framsidan: H. C. ANDERSEN ('Poulander') kuva/foto Inger Kullberg
Takakansi/Baksidan: 'Mika Mertens' kuva/foto Sirpa Kananen

Helsingin paikallisryhmä

Helsingfors lokalgrupp

Maila Klemettinen
Stenbackavägen 24
02550 Evtskog
Puh. 040 838 1497
mailakle@gmail.com

Oulun paikallisryhmä

Uleåborgs lokalgrupp

Matti Kulju
Ylispuuntie 13
90420 Oulu
Puh. 08 533 3799
(Oulunjoen Taimisto)
m.kulju@kolumbus.fi

Pirkanmaan paikallisryhmä

Tuuli Lahdentausta
Sollikatu 6 A 16
33710 Tampere
Puh. 0440 995 532
tuuli.lahdentausta@suomi24.fi

Anne Nikander
Jussilankatu 1 C 17
33580 Tampere,
Puh. 050 593 6421
anne.nikander@pihlajarinne.fi

Turun seudun paikallisryhmä

Åbonejdens lokalgrupp

Maarit Kaipainen
Saramäentie 46
20300 Turku
Puh. 050 565 8868
maarit.kaipainen@pp.inet.fi

ILMESTYMISAIKATAULU – UTGIVNING

Lehti ilmestyy helmi-, touko-, syys- ja joulukuussa.
Rosenbladet utkommer i februari, maj, september och december.

AINEISTO – MATERIAL

Lehteen tarkoitettu aineisto pyydetään lähettämään **1.1., 1.4., 1.8. ja 1.10. mennessä päätoimittajalle.**

Tekstit Word doc-tiedostoina tai sähköpostiviestinä. Yli 20 megan tiedostot CD:lle tallennettuna postitse. Kuvat mahdollisimman suurina (res. 1000) jpg-tiedostoina.

Texter som Word doc eller som e-post. Över 20 mega dokument på CD per post. Bilder så stora som möjligt (res. 1000) i jpg form.

Sista inlämningsdag för material till tidningen är **1.1., 1.4., 1.8. och 1.10. Material skall skickas till chefredaktören.**

PÄÄTOIMITTAJA – CHEFREDAKTÖR

Eila Palojärvi
Aleksanterinkatu 29 A 13
15140 Lahti
050 5485 729
ei.hanne.pa@gmail.com

WWW-SIVUJEN TOIMITTAJA

Antero Lius
Lahnuksenmylly 12, 02970 Espoo
antero.lius@gmail.com
www.ruususeura.fi

NRI-TOIMITTAJA – REDAKTÖR

Inger Kullberg, Porkalavägen 1063
02480 Kyrkslätt
inger.kullberg@kolumbus.fi

TAITTO JA LAYOUT – OMBRYTNING

Savion Kirjapaino Oy

ILMOITUSHINNAT – ANNONSPRISER

(värillinen ja mustavalkoinen)
1/1 sivun ilmoitus 220 euroa
1/2 sivun ilmoitus 150 euroa
1/1 annons 220 euro
1/2 annons 150 euro

PAINO – TRYCK

Savion Kirjapaino Oy
Aleksis Kiven tie 19
04200 Kerava

Sisällysluettelo – Innehåll

- 4 Pääkirjoitus**
Ledare
Eila Palojärvi
- 6 Toimittajan pöydältä**
Från redaktörsbordet
Eila Palojärvi
- 8 Pirjo Rautio in memoriam**
Leena Kirkkomäki
- 10 Puutarha-arkkitehti Paul Olssonin 1900-luvun alkupuolella suosimia ruusuja**
Rosor som trädgårdsarkitekt Paul Olsson favoriserade i början av 1900-talet
Eeva Ruoff
- 20 Ryhmäruusujen hoito**
Rabattrosors skötsel
Jorma Koskinen ja Seija Muhonen
- 32 Ruusuista ruusuin**
Den rosenröda nostalgin
Eija Temmes-Silvonen
- 34 Helsingin paikallisryhmän ruusumatka 17.–20.7.2018**
Helsingfors lokalgrupp på ros resa 17.–20.7.2018
Maila Klemettinen
- 42 Nordiska rosor -projekt**
Projektet Nordiska rosor
Henny Johansson
- 46 Paikallisryhmät toimivat + Jäsenyys muissa Pohjoismaissa**
Lokalgrupperna + Medlemskap i de andra nordiska länderna
- 47 Rauhallista joulunaikaa kaikille lukijoille**
Fridfull jultid till alla läsare

'Eva' kuva/foto Eila Palojärvi

Ulkona sataa, tuulee ja on pimeää. Kaikki on vuodenajan mukaisesti. Ajatukset karkaavat menneeseen kesään. Elokuun kohokohta oli pohjoismainen 'Parks and Nature Congress' Reykjavíkissa. Ensimmäisen päivän teemana olivat maisema ja luonto, toisena päivänä puhuttiin kaupunkiympäristöstä ja virkistysalueista ja kolmantena eri maiden vihreän ja sinisen hallinnointijärjestelmistä kansallisella tasolla. Kansallinen kaupunkipuisto – järjestelmäämme pidettiin kattavana. Puolet päivistä käytettiin maastokohteisiin tutustumiseen. Käytiin myös kasvitieteellisessä puutarhassa. Samson Bjarnar Harðarson esitteli ohjelman ulkopuolella myös ruusut.

Käytiin toisessakin ruusukohteessa eli islantilaisilla oli jo pohjoismainen ruusuryhmä ja taimet kasvamassa Vilhjálmur Lúðvíksson esitteli alueen. Lisäksi mielenkiintoinen taimistovierailu, metsäntutkimuslaitos ja alan oppilaitos sekä maisema. Tämä oli kolmas matkani Reykjavíkiin ja Islantiin. Kaupunki on persoonallinen ja leppoisa. Vanhan keskustan talot ovat värikkäitä. Uusi kerrostalorakentaminen rannassa on grafiitinharmaata ja lasista. Kongressihalli Harpa on sinällään elämys ja samoin Kaupungintalo elävine viherseinineen.

Euraasian ja Amerikan mannerlaatta oli vaikuttava nähtävyys kolmannellakin kertaa. Siellä Thingvellir kansallispuistossa on perustettu Allting kansanedustuslaitos v. 930.

Suomalaisia löytöruusuja on tarjolla taimimyymälässä, nimet ihan suomeksi kirjoitettuina. Onneksi on latinalaiset nimet. Lajistossa on vieraita kasveja, mutta kasvisuvun tunnisti helposti: *Rosa svanetica*, *Sorbus graeca*, *Sorbus rubescens*, *Populus nootkatensis*. Islantilaisten puutarhainnostuksen ruusuihin soisi tarttuvan suomalaisiin.

Edellinen matkani oli kuusi vuotta sitten. Nyt uutta oli lentoaseman ahtaus ja ruuhka, turismi tunkee miljoonan hengen voimalla 300 000 asukkaan maahan.

Monet ovat huomanneet, että kotisivumme ovat olleet lepotilassa. Nyt kuitenkin on aloitettu uudistustyö, koska yli 20 vuotta vanha taustaohjelma tuli tekniikan osalta käyttökelvottomaksi. Katsotaan, miten nopeasti asiat saadaan etenemään. Onhan meillä ensi vuonna 30-vuotisjuhla maaliskuussa innoittamassa tekijöitä.

Talven pimeyteen olen varannut ruusunpunaista villalankaa ja uudet puupuikot. Ei palele varpaita, jos saan kudottua. Villapipo tuli ostettua valmiina reissulla. Ruusuisinta oli viime viikonloppuna jälkiruokavanukas Tallinnassa. Siinä oli maun lisäksi punaisia terälehtiä. Matkat lyhenevät, 800 m on oikein mukava työmatka.

Rauhallista joulua ja uusia ideoita kevääseen!

Eila Palojärvi
Puheenjohtaja

Ute regnar det, blåser och är mörkt. Allt som hör årstiden till. Tankarna söker sig till den gångna sommaren. Höjdpunkten i augusti var den nordiska 'Parks and Nature Congress' i Reykjavik. Temat första dagen var landskap och natur, andra dagen diskuterades stadsomgivningar och rekreationsområden och den tredje olika länders gröna och blåa förvaltningssystem på nationell nivå. Vår nationella ordning med stadsparker ansågs täckande. Ena halvan av dagarna användes för besök i omgivningarna; även botaniska trädgården besöktes. Samson Bjarnar Harðarson presenterade också rosorna utom programmet.

Vi besökte även ett annat rosobjekt: en nordisk rosgrupp som islänningarna redan hade etablerat - Vilhjálmur Lúðviksson presenterade området. Dessutom bekantade vi oss med en plantskola, skogsforskningsinstitutet inklusive läroinrättning samt med landskapet.

Detta var min tredje resa till Reykjavik och Island. Staden är personlig och avspänd. Husen i gamla centrum är granna. De nya våningshusen som byggs vid stranden är grafitgrå med stora glasytor. Kongresshallen Harpa är en upplevelse, liksom Stadshuset med sina levande gröna väggar.

Eurasiens och Amerikas kontinentalplattor var en imponerande sevärdhet även tredje gången. Där i Thingvellir nationalpark grundades Alltingets folkrepresentation år 930.

Finska fyndrosor fanns i plantaffärerna under finska namn. Lyckligtvis har vi de vetenskapliga namnen. Utbudet omfattade obekanta växter, men växtsläktena var lättigenkännliga: *Rosa svanetica*, *Sorbus graeca*,

Rosa svanetica (Armenia) kuva/foto Eila Palojärvi

Sorbus rubescens, *Populus nootkatensis*. Det vore trevligt om islänningarnas intresse för rosodling skulle smitta på oss finländare.

Senaste resa till Island gjorde jag för sex år sedan. Det nya nu var trängseln och rusningen på flygstationen; turismen väller med miljonstyrka in i landet med 300 000 invånare.

Många har lagt märke till att vår hemsida har varit vilande. Nu har vi ändå börjat förnyelsearbetet därför att det över 20 år gamla bakgrundsprogrammets teknik blivit oanvändbar. Låt oss se hur snabbt arbetet framskrider. Vi firar ju 30-årsjubileum i mars nästa år som skyndar på konstruktörerna.

För vintermörkret har jag försett mig med rosenrött yllgarn och nya stickor. Inga kalla tår längre om jag klarar stickandet. Yllemossa köpte jag på resan. Det rosigaste senaste veckända var efterrättspuddingen i Tallinn. Den var smaklig och prydd med röda kronblad. Avstånden avtar, 800 m är en alldeles lämpligt lång arbetsväg.

Fridfull jul! Kläck nya idéer för våren!

Eila Palojärvi
Ordförande

Översättning Rainer Svartström

Projekt Nordiska rosor Islanti kuva/foto Eila Palojärvi

Toimittajan pöydältä

Valkeaa joulua odotellaan. Takana – tai oikeastaan menossa – on pimeä syksy. Elokuussa saimme suruviestin, että Pirjo Rautio, yksi yhdistyksen aktiivisista jäsenistä, menehtyi sairauden murtamana. Tieto on järkyttänyt monia jäseniä ja ystäviä. Aika loppuu aina eikä sitä voi itse kohdallaan valita. Suren myös Ruusunlehden puolesta, koska uusia kirjoituksia ei enää häneltä tule. Pirjon merkittävästä työpanoksesta voitte lukea muistokirjoituksesta, jonka Leena Kirkkomäki kirjoitti. Seuran 30-vuotisjuhlakirjan materiaalin kokoaminen oli Pirjolle kunnia-asia ja hän työskenteli ruusutekstien parissa loppuun saakka. Pirjo Rautio ja 'Merveille' elävät pitkään muistoissamme.

Eeva Ruoff paneutui puutarha-arkkitehti Paul Olssonin elämäntyöhön. Nimi on monelle tuttu.

Paul Olsson suunnitteli yhdessä isänsä Svante Olssonin kanssa huvila Kultarannan puutarhan Naantaliin maanviljelysneuvos Alfred Kordelinille. Ruoff kirjoittaa, että vuonna 1916 Paul Olsson julkaisi "Finska Trädgårdsodlaren" -lehden numerossa 10 artikkelin, jossa hän kertoi Kultarantaan istutetuista ruusuista. Ruusutarhan alueelle oli hänen mukaansa istutettu noin 7000 ruusua, 30 tai 33 eri lajiketta.

Eija Temmes-Silvonen ilahdutti kirjoituksellaan. Hän kertoo siitä, miten ruusuharrastus alkoi hänen kohdallaan. Mukavaa lukea hänen ilostaan harrastuksen parissa.

Jorma Koskinen ja Seija Muhonen kokosivat ohjeet ryhmäruusujen kasvatuksesta. Moni harrastaja haluaa kokeilla talvenarkoja ulkomaisia ryhmäruusuja niiden pienemmän koon, monipuolisemman värimaailman ja pakkasiin asti jatkuvan kukinnan takia. Kirjoittajat haluavat tukea muita harrastajia oman kokemuksensa pohjalta. Hienoa on myös saada tietoa, mistä ryhmäruusuja voi hankkia edullisesti.

Maila Klemettinen kirjoitti matkakertomuksen Helsingin paikallisryhmän heinäkuun ruusumatkasta. Ensin junalla Ouluun ja sieltä takaisin etelään bussilla. Länsirannikolla on paljon hienoja kohteita ja paljon oli saatu mahtumaan ohjelmaan. Matkanjärjestäjällä on ollut iso urakka ohjelman ja yhteensovittamisten kanssa.

Nordiska rosor -projektin tavoitteena on kiinnittää huomiota Pohjoismaissa tuotettuihin terveisiin ja viljelynarvoisiin ruusuihin. Projektin viiden Pohjoismaan Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin ruusu-seurojen yhteishanke. Laajempi esite lajikekuvauksineen on tehty englanniksi ja ruotsiksi. Tarkoitus on saada teksti käännettyä suomeksi edullisimmin pdf-versiona uusille kotisivuille ensi vuonna. Painatustakin voidaan harkita.

*Eila Palojärvi
Päätoimittaja*

'Sointu' kuva/foto Sirpa Kananen

Väntar på en vit jul. Bakom oss – eller egentligen just nu – en mörk höst. I augusti fick vi ett sorgebud, Pirjo Rautio, en av föreningens mest aktiva medlemmar, gick bort nedbruten av sjukdom. Nyheten har chockat många medlemmar och vänner. Livet tar alltid slut, och den tidpunkten kan man inte själv välja. Jag sörjer också för Rosenbladets skull, eftersom nya artiklar inte längre kommer från henne. Om Pirjos betydande arbetsinsats kan ni läsa i minnesorden som Leena Kirkkomäki har skrivit. Att samla material för sällskapets 30-års jubileumsbok var en hederssak för Pirjo och hon arbetade med texterna ända in i det sista. Pirjo Rautio och 'Merveille' lever länge i våra minnen.

Eeva Ruoff har satt sig in i trädgårdsarkitekt Paul Olssons livsverk. Namnet är bekant för många. Paul Olsson planerade tillsammans med sin far Svante Olsson villa Gullrandas trädgård i Nådendal för landbruksrådet Alfred Kordelin. Ruoff skriver att Paul Olsson 1916 publicerade en artikel i tidningen Finska Trädgårdsodlaren nr 10, där han berättar om rosor som han planterat på Gullranda. Enligt honom hade det planterats över 7000 rosor i rosengården, 30 eller 33 sorter.

Eija Temmes-Silvonen glädde med en artikel. Hon berättar om hur rosenintresset började för hennes del. Det är trevligt att läsa om den glädje hennes intresser henne.

Jorma Koskinen och Seija Muhonen samlade ihop anvisningar om odling av rabattrosor. Många hobbyodlare vill pröva vinterkänsliga utländska rabattrosor i mindre storlek, mångsidigare färgskala och med blomning ända tills frosten kommer. Skribenterna vill stöda andra odlare med sin egen erfarenhet. Bra är det också att få veta, varifrån rabattrosor kan skaffas förmånligt.

Maila Klemettinen skrev en reseberättelse om lokalgruppens resa i juli. Först med tåg till Uleåborg och därifrån tillbaka söderut med buss. På västkusten finns många fina besöksmål och mycket rymdes med i programmet. Researrangören har haft ett stort arbete med programmet och att få det att passa ihop.

Projektet Nordiska rosors mål är att fästa uppmärksamhet vid friska och odlingsvärda rosor som är framtagna i norden. Projektet är ett samarbete mellan rosensällskapen i de fem nordiska länderna Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. En broschyr med sortbeskrivningar har gjorts på engelska och svenska, meningen är att få broschyren översatt till finska i en förmånlig pdf version för nästa års förnyade hemsidor. Tryckt material kan funderas på.

Eila Palojärvi
Chefredaktör

Översättning Inger Kullberg

Pirjo Rautio in memoriam 22.2.1942–28.8.2018

Kielten lehtori, ruusujalostaja ja -kirjailija

Teksti Leena Kirkkomäki, kuva Ilmari Rautio

Lektor i språk, rosförädlare och -författare

*Text Leena Kirkkomäki, bild Ilmari Rautio,
översättning Märtha Vesterback*

Pirjo Rautio ja ruusu / och ros 'Heinrich Ilmari' kuva/foto Ilmari Rautio

Hämeenkylässä vuosina 1972–2005 ranskan- ja saksankielen lehtorina toiminut Pirjo-Riitta Rautio, e. Mertens, os. Simula kuoli nopeasti edenneen vakavan taudin murtamana elokuun 28. päivänä 2018.

Simolan torpan hankinta ja muutto Nurmijärvelle vuonna 1988 sai Pirjo Raution innostumaan puutarhasta ja varsinkin pensasruusuista. Vajaan hehtaarin tontti kävi pian ahtaaksi ja vuonna 1997 ruusutarhaa laajennettiin lisämaalle, jonne Pirjo kehitti lajikemäärältään Suomen suurimman yksityisen ruusutarhan. Lähes kahden hehtaarin kokoisella tontilla kasvaa erilaisia puita, pensaita ja perennoja sekä tuhansia ruusuja tonttia ympäröivässä aidassa ja seitsemässä sata metriä pitkässä aidanteessa. Päämääräksi Pirjo oli asettanut maalausaiheiden kasvattamisen taidemaalarihelteen Ilmari Rautiolle. Pirjo valokuvasi ruusuja lähes päivittäin. Simolan Rosarion ruusut löytyvät Pirjon ylläpitämiltä Simolan kotisivuilta www.simolan-rosario.com.

Pirjo hankki ruusutarhaansa ruusuja kotimaisten taimistojen ohella myös Euroopan ja Kanadan taimistoista. Näin hänellä oli mahdollisuus tarkkailla näiden ruusujen menestymistä Suomen oloissa sekä vertailla niiden ja suomalaisten löytöruusujen tuntomerkkejä. Manner-Eurooppaan tehtyjen Ilmarin maalausmatkojen yhteydessä Pirjo tutki ruusuja Euroopan suurissa julkisissa ruusutarhoissa – vai olivatko ne Pirjon ruusumatkoja, joiden yhteydessä Ilmarilla oli tilaisuus maalata. Niin kiinteästi Pirjo ja Ilmari kokivat kaiken yhdessä. Kahdenkymmenen vuoden ruusukokemuksestaan Pirjo julkaisi kirjan "Suomen Ruusut", jonka Otava julkaisi vuonna 2009.

Kuultuaan vuoden 1990-luvun alussa ruusujalostaja Peter Joyn esitelmän ruusujen risteyttämisestä Pirjo aloitti itsekin kokeilut uusien, kestävien ruusulajikkeiden jalostamiseksi. Jalostuksessa hän käytti erityisesti

Pirjo-Riitta Rautio, tid. Martens, född Simula, avled 28 augusti 2018, bruten av en snabbt framskridande sjukdom. Hon verkade som lektor i franska och tyska vid Hämeenkylässä lukio 1972–2005.

I och med att Pirjo och hennes man förvärvade Simola torp och flyttade till Nurmijärvi 1988 väcktes hennes intresse för trädgård, i synnerhet för buskrosor. Tomten på knappt en halv hektar blev snart för trång och 1997 utökades rosengården med tilläggsmark, och där utvecklade Pirjo sitt rosarium, det största privata i Finland när man ser till antalet sorter. På den nästan två hektar stora tomten växer träd av olika slag, buskar och perenner samt tusentals rosor som omger hela tomten som en häck, dessutom sju cirka 100 meter långa rader med buskrosor. Ledstjärnan i Pirjos arbete var att odla fram lämpliga motiv för sin man, konstnären Ilmari Rautio. Pirjo fotograferade också sina rosor nästan varje dag. Rosorna i Simolas rosarium finns på www.simolanrosario.com, en sida som Pirjo upprätthöll.

Pirjo köpte sina rosor från inhemska plantskolor, men lika ofta från handelsträdgårdar ute i Europa och i Kanada. På så sätt hade hon möjligheter att observera hur de här rosorna klarade sig i finländska förhållanden och hon kunde också jämföra deras kännetecken med finska fyndrosor. När Ilmari gjorde sina målarsor till Mellaneuropa reste Pirjo med och utforskade rosorna i de stora offentliga rosarierna – eller kanske det var tvärtom; Pirjo reste för att studera rosor och Ilmari hade möjlighet att måla i samband med resorna. Så pass intensivt upplevde paret allt tillsammans. Pirjo samlade sin tjugoåriga erfarenhet av rosor i boken "Suomen Ruusut" som utgavs på Otavas förlag 2009.

I början av 1990-talet hörde Pirjo rosförädlare Peter Joy berätta om hur man korsbefruktar rosor och hon började också experimentera och förädla fram härdiga

kestäväksi toteamiaan ranskan-, tarhapimpinella- ja -kurttturuusuja sekä villiruuksuja. Vuoden 2016 ruusukuvastossaan hän on nimennyt 148 jalostamaansa pensasruusua. Monilla ranskanruusuilla on komeat ranskankieliset nimet ja useat ruusut ovat suomalaisten tai ulkomaisten taitelijoiden nimikkoruusuja. Sukulaiset ja ystävät ovat saaneet valita jalosteista omat ruusunsa. Ja vielä on runsaasti kauniita ruusuja valittavissa ja nimettävissä! Lukuisia Pirjon jalostamia kestäviä pensasruusuja on saatavissa Blomqvistin, Hongiston, Oulujoen ja Vakka-Taimen taimistoista sekä joistakin taimistoissa Ranskassa, Saksassa, Liettuassa ja Virossa. Niitä on myös nähtävänä julkisissa ruusutarhoissa muun muassa Meilahden arboretumissa Suomessa, maailman suurimmassa ruusutarhassa Sangerhausenissa Saksassa, jonne on istutettu 15 lajiketta, sekä Itävallassa ja Latviassa. Pirjo kiersi myös ahkerasti luennoimassa ruusuista niin Suomessa kuin ulkomaillakin.

Ruusuja tulviva Simolan Rosario sekä Ilmari Raution maalauksia pursuava Paratiisigalleria on ollut vuosittain avoinna vierailuja varten. Kiertokävelyillä ruusutarhassa Pirjo kertoi elävästi ruusujen nimien takana olevia tarinoita ja innosti ja opasti ruusujen istutukseen ja hoitamiseen. Sukulaiset ja ystävät ovat viettäneet monet viihtyisät kerrat puutarhataloissa, joista ei ole hevillä päässyt ilman juurivesoja.

Pirjo Rautio oli vuonna 1989 perustetun Suomen Ruususeuran aktiivinen jäsen. Hän toimi Ruusunlehden päätoimittajana vuosina 2006–2009 ja toimitti kahdenkymmenen vuoden ajan seuran kotisivustoa www.ruususeura.fi ja loi sinne vertaansa vailla olevan ruusukuvaston. Hän kirjoitti ja toimitti myös useita seuran kirjoja: ”Juhannusruusu ja muut pimpinellat” (toimitus) vuonna 2002, ”Kauniit löytöruusut” 2009, ”Tuoksuvat tarhakurttturuusut” 2013 ja uusimpana ”Upeat ranskanruusut” vuonna 2016.

Ilmarin kanssa tehdyt vierailut Haukivedelle yksinkertaisen asumisen pariin sekä melontaretket eteläsuomalaisilla järvillä tarjosivat Pirjolle vastapainoa ruusujen parissa työskentelylle.

Vakava sairaus hiljensi Simolan elämän kesällä. Kuitenkin Pirjo jaksoi vielä huolehtia vuonna 2019 Suomen Ruususeuran 30-vuotisjuhlaulkaisuksi tarkoitettua tarhapimpinellaruusuista ja -harisoninruusuista kertovan kirjan loppuunsaattamisesta. Viimeisen leposijansa Pirjo halusi jalostamansa ’Merveille’-ranskanruusun juurelle.

Aviomiehen, Mika Mertens -pojan perheen ja sukulaisten ohella suuri ystävä- ja ihailijajoukko jäävät kaipaamaan Pirjoa.

rossortit. I sin förädling använde hon framför allt rosor som hon konstaterat vara särskilt tåliga; gallica-, spinosissima- och rugosarosor, samt vilda rosor. I sin förteckning över rosor 2016 finns 148 buskrosor som hon har tagit fram och namngett. Många gallicarosor har ståtliga franska namn, och flera rosor har uppkallats efter finska eller utländska konstnärer. Släktingar och vänner har fått välja egna rosor bland förädlingarna. Och ännu finns det en hel del vackra rosor att välja mellan och ge namn åt! Ett stort flertal av Pirjos härdiga buskrosor finns att köpa i Blomqvists, Oulujokis, Hongistos och Vakka-Taimis plantskolor, och i några handelsträdgårdar i Frankrike, Tyskland, Litauen och Estland. Man kan också se och beundra dem i offentliga rosarier, bl.a. i Mejlans arboretum i Finland, i världens största rosarium i Sangerhausen i Tyskland – där finns femton sorter – och i Österrike och i Lettland. Pirjo reste också flitigt omkring och föreläste om rosor, både i Finland och utomlands.

Simolas rosarium som formligen sprudlar av rosor och Ilmari Rautios Paradisgalleri som svämmar över av målningar har varje år varit öppna för besök. Under rundvandringarna i rosegården berättade Pirjo livligt olika historier om vad och vilka som finns bakom rosornas namn, hon uppmuntrade och handledde i hur man planterar och odlar rosor. Släktingar och vänner har tillbringat många gemytliga stunder på trädgårdstälken – och de har sällan kommit sig därifrån utan rotskott.

Pirjo var aktiv medlem i Finska Rosensällskapet, grundat 1989. Hon verkade som Rosenbladets chefredaktör 2006–2009 och upprätthöll sällskapets hemsida www.ruususeura.fi i tjugo år och byggde där upp ett rosgalleri utan like. Hon skrev och redigerade också flera av sällskapets böcker: ”Midsommarrosen och andra pimpineller” (red) 2002, ”Vackra fyndrosor” 2009, ”Doftande rugosarosor” 2013 och senast ”Praktfulla gallicarosor” 2016.

De resor Pirjo gjorde med Ilmari till Haukivesi för att bo och leva enkelt samt paddlingsresorna på sjöar i södra Finland gav henne en skön motvikt till arbetet med rosorna.

En allvarlig sjukdom gjorde att livet på Simola stannade upp i somras. Pirjo orkade ändå sköta om att arbetet med boken om spinosissimarosor och foetidarosor slutfördes. Boken kommer att, som planerat, vara Finska Rosensällskapets 30-års jubileumsbok nästa år, 2019.

Maken Ilmari, sonen Mika Martens med familj och släkten saknar Pirjo, likaså känner en stor skara vänner och beundrare stor saknad.

'Captain Christy' kuva/foto Helena Verghese Borg

Puutarha-arkkitehti Paul Olssonin 1900-luvun alkupuolella suosimia ruusuja

Teksti Eeva Ruoff

Rosor som trädgårdsarkitekt Paul Olsson favoriserade i början av 1900-talet

Text Eeva Ruoff, översättning Märtha Vesterback

Voidaan sanoa, että Paul Olsson (1890–1973) kasvoi Helsingin kaupunginpuutarhassa. Hänen lapsuudenkotinsa oli nimittäin kaupunginpuutarhurin virkasunnoksi rakennettu talo, jota nykyään kutsutaan Villa Jyrängöksi, ja se sijaitsee välittömästi Helsingin kaupunginpuutarhan vierellä. Paul Olsson kävi useita luokkia oppikoulua, mutta hän ei suorittanut ylioppilastutkintoa – kiinnostus puutarhoihin ja kasveihin vei nuorukaisen mukanaan. Hän lähti Saksaan, ja opiskeli siellä Thüringenissä Köstritzin ylemmässä puutarhaoppilaitoksessa. Köstritzin koulu oli siihen aikaan erittäin hyvässä maineessa koko Euroopassa. Valmistuttuaan ja tehtyään joitakin opintomatkoja Olsson palasi

Paul Olsson (1890–1973) var son till stadsträdgårdsmästaren i Helsingfors, Svante Olsson, och han hörde garanterat en hel del om hur parker planerades under sina uppväxtår. Paul Olsson gick flera klasser i läroverk, men han avlade inte studentexamen – intresset för trädgårdar och växter tog helt över. Han reste till Tyskland och studerade där, i Thüringen, i trädgårdsinstitutet i Köstritz. Den läroinrättningen var på sin tid högt aktad i hela Europa. När han avlagt examen gjorde han några studieresor och återkom sedan till Helsingfors. Han utnämndes till biträdande stadsträdgårdsmästare 1913, och det ansågs allmänt att han skulle efterträda sin far Svante Olsson (1856–1941) som ordinarie stadsträdgårdsmästare.

'Général Jacqueminot' kuva/foto Jens Otto Pedersen

Helsinkiin. Hänet nimitettiin Helsingin apulaiskaupunginpuutarhuriksi vuonna 1913 ja uumoiltiin, että hänet tulisi Helsingin seuraava kaupunginpuutarhuri isänsä, Svante Olssonin (1856–1941), jälkeen. Ilmeisesti Paul Olsson ehti jo kokea kaikenlaisia kaupungin virkaan liittyneitä harmeja, sillä hän erosi apulaiskaupunginpuutarhurin virasta muutaman vuoden kuluttua. Hän avasi oman suunnittelutoimiston Aleksanterinkadulla Helsingissä ja osti tontin Kauniaisista, jonne hän perusti taimiston vuonna 1920. Hän rakennutti tontilleen myöhemmin myös talon ja asettui perheineen pysyvästi asumaan Kauniaisiin. Talon nimeksi tuli Björkgården, ja nykyisen rautatieaseman nimi Koivuhovi johtuu siitä.

Vuonna 1916 Paul Olsson suunnitteli kuitenkin vielä yhdessä isänsä Svante Olssonin kanssa huvila Kultarannan puutarhan Naantaliin maanviljelysneuvos Alfred Kordelinille (1868–1917) – siihen aikaan kaupungin puutarhurit saivat laatia puutarha- ja puistosuunnitelmia myös yksityishenkilöille. Kultarantaan perustettiin laaja ruusutarha, joka edusti ns. suoraviivaista suunnittelutyylä, joka oli siihen aikaan tulossa suosituksi. Päärakennuksen itäpuolelle, mereen laskevalle jyrkähkölle kalliorinteelle rakennettiin terasseja, jotka olivat todennäköisesti Svante Olssonin suunnittelema. Rinteille tuotiin runsaasti hyvää multaa, ja

Troglitvis hann Paul Olsson uppleva ett och annat inte så angenämt som tjänsteman i staden, eftersom han sade upp sig från sin tjänst efter några år. Han öppnade en egen planeringsbyrå på Alexandersgatan i Helsingfors och köpte ett markområde i Grankulla och grundade en plantskola där 1920. Han lät också bygga ett bostadshus på platsen och bosatte sig permanent i Grankulla. Huset kallade han Villa Björkgården, och den nuvarande järnvägshållplatsen i närheten har sitt namn därifrån, Björkgård, på finska Koivuhovi.

1916 planerade Paul Olsson tillsammans med sin far trädgården på villa Gullranda åt lantbruksrådet Alfred Kordelin (1868–1917) – på den tiden fick stadsträdgårdsmästarna göra trädgårds- och parkplaner även åt privatpersoner. På Gullranda planterades en vidsträckt rosengård i den s.k. rätlinjiga stilen, en stil som då började öka i popularitet. På huvudbyggnadens östra sida, en bergsbrant som sluttar mot havet, byggdes terrasser som Svante Olsson troglitvis planerade. En stor mängd god mylla transporterades dit och där planterades buskrosor i stort antal. Det här området planerades i s.k. naturlig stil, den stilen var då på utgående. Gullranda är således ett viktigt område för rosforskning eftersom det finns rosplanteringar i två olika stilar och de som planerat dem var landets mest framstående i sin bransch.

niille istutettiin suuri määrä pensasruusuja. Tämä alue oli suunniteltu vielä ns. "luonnontyyliin", joka oli silloin jo väistymässä. Kultaranta on siis ruusututkimuksen kannalta tärkeä kohde, koska siellä oli molempien tyyliuuntien mukaan laadittuja ruusuistutuksia, ja niiden laatijat olivat eturivin suunnittelijoita.

Vuonna 1916 Paul Olsson julkaisi "Finska Trädgårdssodlaren" -lehden numerossa 10 artikkelin, jossa hän kertoi Kultarantaan istutetuista ruusuista. Ruusutarhan alueelle oli hänen mukaansa istutettu noin 7000 ruusua, 30 tai 33 eri lajiketta, tiedot vaihtelevat jonkin verran. Suurin osa niistä oli polyantharusuja, ja eniten oli seuraavia lajikkeita: 'Katharina Zeimet', 'Louise Walter', 'Orléans Rose', 'Mrs. W. H. Cutbush' ja 'Jessie'. Olsson oli tuolloin ilmeisesti hyvin mielistynyt nimenomaan 'Louise Walter' (Walter 1909) -lajikkeeseen, sillä hän oli antanut istuttaa sitä myös suunnittelemansa Hahkialan kartanon puutarhaan peräti 600 kpl. Sen kukat ovat melkein valkeat, reunoilta hennon vaaleanpunaiset. Kultarannan ruusutarhan alueelle oli istutettu myös seuraavia isokokoisempia ruusupensaita: 'Captain Christy', 'Dean Hole', 'Frau Karl Druschki', 'Général Jacqueminot', 'General MacArthur', 'Horace Vernet', 'Laurent Carle', 'Lyon Rose', 'Mme Caroline Testout', 'Mme Ravary', 'Mme Jules Grolez', 'Mrs. John Laing', 'Oberhofgärtner A. Singer', 'Paul Neyron' ja 'Prince de Bulgarie'. Kunniapaikalla eli ruusutarhan taustalla olevan pergolan vieressä oli teehybridiruusuja nimeltä 'Richmond' (E. G. Hill 1905). Vanhojen valokuvien perusteella voidaan todeta, että ruusutarhan

'Mme Caroline Testout' kuva/foto Jens Otto Pedersen

'Mrs John Laing' kuva/foto Helena Verghese Borg

1916 publicerade Paul Olsson en artikel i tidningen "Finska Trädgårdssodlaren", nummer 10, där han berättar om rosorna som planterats på Gullranda. Enligt honom planterades ungefär 7000 rosor i rosengården, 30 eller 33 olika sorter, uppgifterna varierar i någon mån. Största delen av dem var polyantharosor, och mest fanns det av följande: 'Katharina Zeimet', 'Louise Walter', 'Orléans Rose', 'Mrs. W. H. Cutbush' och 'Jessie'. Olsson var på den tiden uppenbarligen mycket förtjust i sorten 'Louise Walter' (Walter, 1909), eftersom han lät plantera 600 stycken av den rosen på Hahkiala gård (Hauho, Tavastehus), där han också planerat trädgården. Rosens blommor är vita, något svagt rosatonade i kanterna. I Gullrandas rosengård planterades också följande något större rosenbuskar: 'Captain Christy', 'Dean Hole', 'Frau Karl Druschki', 'Général Jacqueminot', 'General MacArthur', 'Horace Vernet', 'Laurent Carle', 'Lyon Rose', 'Mme Caroline Testout', 'Mme Ravary', 'Mme Jules Grolez', 'Mrs. John Laing', 'Oberhofgärtner A. Singer', 'Paul Neyron' och 'Prince de Bulgarie'. På hedersplats, bredvid pergolan i rosengårdens fond, fanns tehybridrosor som

'Richmond' teehybridi / tehybrid kuva/foto Eila Palojärvi

alueella oli myös runkorusuja, mutta niiden lajikkeista ei näytä säilyneen tietoja. Kultarannan ruusutarhan runkorusuja oli valokuvien mukaan jo ihan metsäpuiston vierellä ja koko alueella eikä oikeastaan enää pergolan luona.

Kalliorinteille istutettuja puistorusuja oli ilmeisesti paljon, mutta Olsson mainitsee nimeltä vain seuraavat lajikkeet: 'Amélie Gravereaux', 'Eugène Verdier', 'Mme Georges Bruant', 'Oeillet Flamand', 'Rose à Parfum de l'Hay', 'Persian Yellow', 'Unique Blanche' sekä *Rosa pimpinellifolia* – tämän viimemainitun ruusun lajiketta hän ei kuitenkaan mainitse.

Tanskalaisen Poulsenin liikkeen jalostama tarhakurtturuusu 'Signe Relander' oli keskeinen vuonna 1928 Helsingissä pidetyssä Suomen Yleisessä Puutarhanäyttelyssä. Se oli nimetty presidentinrouva Relanderin kunniaksi, joka avasi näyttelyä. Olssonin taimitarha myi sitä sittemmin monien vuosien ajan, mutta tämä "neilikkaruusu", jolla on punaiset, hiukan aniliniin vivahtavat kukat ei ilmeisesti koskaan tullut niin suosituksi kuin samantyyppiset jo aiemmin myyntiin tulleet hollantilaiset Grootendorst-pensaat. Poulsenin liike antoi muuten eräälle uutuudelleen nimen 'Ingar Olsson' (S. Poulsen 1930 tai 1931) Paul Olssonin puolison, Ingar Olssonin, kunniaksi. Siitä ei kuitenkaan tullut niin tunnettua kuin eräistä muista Poulsenin

'Richmond' (E. G. Hill 1905). På basen av gamla fotografier kan man också se att där också fanns uppstammade rosor, men deras namn verkar inte ha bevarats för eftervärlden. Gullrandas rosengårds stamrosor fanns enligt fotografier alldeles bredvid skogsparken och på hela området och inte enbart vid pergolan.

Det fanns tydligen en stor mängd buskrosor i bergsslutningen, men Olsson nämner endast följande vid namn: 'Amélie Gravereaux', 'Eugène Verdier', 'Mme Georges Bruant', 'Oeillet Flamand', 'Rose à Parfum de l'Hay', 'Persian Yellow', 'Unique Blanche' samt *Rosa pimpinellifolia* – men vilken sorts pimpinellros det handlar om berättar han inte.

Rugosarosen 'Signe Relander', framtagen av det danska företaget Poulsen spelade en central roll i samband med Finlands Allmänna Trädgårdsutställning i Helsingfors 1928. Den fick sitt namn för att hedra den dåvarande presidentens hustru, som var den som öppnade utställningen. Olssons plantskola hade rosen till salu under flera år, men den här "nejlikrosen" som har röda blommor med dragning åt anilin blev tydligen inte så populär som de liknande holländska Grootendorst-buskarna som hade kommit ut i handeln hos oss något tidigare. Poulsen gav förresten en av sina nyheter namnet 'Ingar Olsson' (S. Poulsen 1930 eller 1931) för att hedra Paul Olssons hustru Ingar. Den

'Mme Georges Bruant' kuva/foto Pirjo Rautio

liikkeen jalostamista ruusuista. Mainittakoon että 'Ingar Olsson' -ruusua oli Sangerhausenin ruusutarhassa ainakin vielä vuoden 1970 paikkeilla, mutta en muista nähneeni sitä missään suomalaisessa puutarhassa.

Vuonna 1934 julkaistiin teos "Suuri puutarha-tietokirja". Ilmeisesti Paul Olssonia pidettiin tuolloin ruusuasiantuntijana, sillä hän sai kirjoittaa teokseen "Rosa"-hakusanaa koskeneen tekstin – se on teoksen osassa 2, s. 352–358. Olsson käsittelee artikkelissaan varsin laajasti ruusujen hyötämistä, ja hänen tekstinsä on paikka paikoin vaikeasti tulkittavaa, sillä hän ei oppinut suomenkieltä koskaan oikein hyvin. Mahtaako esimerkiksi hänen ilmaisunsa "kaksinkertainen kukka" tarkoittaa heikosti kerrottua kukkaa vai erityisen kerrannaista, oikein tuplasti kerrottua kukkaa? Olsson on jakanut ruusut suuri- ja pienikukkaisiin, mikä ei ole myöskään kovin valaisevaa nykylukijoiden kannalta, mutta tuo käsite ei ollut kuitenkaan Olssonin keksimä, vaan sitä käytettiin ajan muissakin julkaisuissa, kuten Axel Holzhausenin kirjassa "Om rosor", joka ilmestyi Tukholmassa 1930. Joidenkin ruusujen nimet on kirjoitettu

rosen blev dock inte så känd som andra rosor som förädlats i företaget. 'Ingar Olsson' fanns ännu i början av 1970-talet i rosariet i Sangerhausen, men jag kan inte komma ihåg att jag skulle ha sett den i någon finländsk trädgård.

1934 utgavs bokverket "Suuri puutarha-tietokirja". Uppenbarligen ansågs Paul Olsson då som rosexpert, eftersom han fick uppdraget att skriva texten under uppslagsordet "Rosa" – den finns i del 2, sidorna 352–358. Olsson behandlar där ganska uttömmande uppdrivning av rosor och hans text är här och där rätt svår att uttolka, eftersom han aldrig lärde sig finska helt fullständigt. Betyder t.ex. hans uttryck "dubbel blomma" (kaksinkertainen kukka) halvfylld, fylld eller tätt fylld? Olsson har delat in rosorna i stor- och småblommiga sorter, vilket inte är alltför upplysande för nutida läsare, men Olsson har ingalunda uppfunnit begreppet, det användes allmänt i andra publikationer på den tiden, t.ex. i Axel Holzhausens bok "Om rosor" som utkom i Stockholm 1930. Namnen på en del rosor är också något felstavade i Olssons artikel, t.ex. 'Mariae

'Unique Blanche' kuva/foto Inger Kullberg

Olssonin artikkelissa myös hiukan väärin, esim. nimi 'Mariae Graebnerae' esiintyy muodossa 'Marie Grachneriae' yms. Näistä reunahuomatuksista huolimatta on todettava, että Olssonin teksti antaa epäilemättä hyvän käsityksen Suomessa 1930-luvulla suosituista ruusuista.

Olssonin vuonna 1946 julkaisema ja isällään omistama kirja *Trädgårdskonst i Finland* on ensisijaisesti kuvateos. Sen suomenkielinen laitos – *Suomen puutarhataidetta* – ilmestyi seuraavana vuonna. Teoksilla on lähdearvoa, vaikka niiden ruskeahkot kuvat eivät varmaan oikein viehätäkään nykyajan ruusunystäviä. Kirjan tekstiosuus on myös varsin lyhyt, ja kun vuoden 1939–40 talvi oli ollut ennätyksellisen kylmä ei ole ihme, että Olsson kiinnittää suhteellisen paljon huomiota ruusujen talvenkestävyyteen. Hän toteaa, että meidän ainoa talvenkestävä köynnösruusumme on 'Polstjärnan' ('Pohjantähti'), mutta hän kirjoittaa myös, että yhdysvaltalainen köynnösruus 'New Dawn' (Somerset Rose Nurs. 1930) kestää talveksi peiteltyinä jokseenkin hyvin maamme eteläosissa. Olsson toteaa myös, että 'Signe Relander' ja 'F. J. Grootendorst' samoin kuin vaaleanpunakukkainen

Graebnerae' förekommer i formen 'Marie Grachneriae', o.s.v. Vi kan ändå konstatera att trots de här randanmärkningarna ger Olssons text en god uppfattning om vilka rosor som var populära i Finland på 1930-talet.

Boken *Trädgårdskonst i Finland* som Olsson gav ut 1946, tillägnad sin far, är främst ett bildverk. Den finska versionen – *Suomen puutarhataidetta* – utkom följande år. Böckerna har stort värde som källor, även om de bruntonade bilderna inte precis tilltalar dagens rosvänner. Textdelen i boken är också ganska kortfattad och eftersom vintern 1939–40 hade varit rekordkall är det inte att undra över att Olsson fäster relativt stor uppmärksamhet vid rosornas vinterhärdighet. Han konstaterar att vår enda vinterhärdiga klätterros är 'Polstjärnan' men han skriver också att den amerikanska klätterrosen 'New Dawn' (Somerset Rose Nurs. 1930) övervintrar någorlunda väl i landets sydligare delar om den förses med vintertäckning. Olsson framhåller också att populära rosor var 'Signe Relander' och 'F. J. Grootendorst', lika väl som den ljusröda 'Pink Grootendorst'. På bokens pärm finns troligen just

'Persiana' (Foetida-ryhmä/gruppen) persiankeltaruusu / persisk gulros kuva/foto Inger Kullberg

'Signe Relander' kuva/foto Inger Kullberg

F. J. Grootendorst' neilikkaruuskuva/foto Eila Palojärvi

'Pink Grootendorst' olivat suosittuja. Kirjan kansikuvassa onkin ilmeisesti mainittuja vaaleanpunakukkaisia 'Grootendorst'-ruusuja sekä jotain punakukkaista ruusulajiketta, jota ei voi tunnistaa kuvan heikkolaatuisuuden takia. Olsson toteaa edelleen, että ryhmäruusuja oli tavaton määrä ja jatkaa, että Poulsenin hybridit olivat yleisesti tunnettuja. Hän mainitsee kokeilleensa melko uutta lajiketta 'Poulsen's Pink' (S. Poulsen 1939), ja se oli viimeisten viiden vuoden aikana talvehtinut kaikkein parhaiten hänen viljelemistään ryhmäruusuista.

Kirjan kuvasivuilla on esitelty *Rosa centifolia* 'Muscosa', joka oli Olssonin mukaan "rakas vanha tuttu" puutarhoissamme. Olsson mainitsee niistä nimeltä ruusun 'Mme Plantier' (Plantier 1835), mutta, hm, tämä lie nee erehdys; 'Mme Plantier' on kyllä luokiteltu milloin mihinkin ryhmään kuuluvaksi, mutta tuskin sitä sentään voi sammalruusuna pitää. Juhannusruusu ja sen vaaleanpunakukkainen hybridi 'Lady Hamilton' ovat myös saaneet kuvansa kirjaan. 'Lady Hamilton' -ruusun jalostajaa ei tunneta. Poulsenin firman vuonna 1924 myyntiin tuomasta 'Else Poulsen' -ruususta Olsson toteaa, että se on "ylivoimainen polyanthahybridien joukossa", mutta että se täytyy peittää syksyllä hyvin, sillä se ei ole kovin talvenkestävä. Olsson ylistää myös 'Gruss an Aachen' -ruusua (Hinner 1909) eli erästä vanhempaa polyantharuusua sen runsaan kukinnan vuoksi.

Kirjan kuvista näkee, että Olssonin oli tapana antaa istutusta polyantharuusut pieniksi "ruusutarhoksi"

nessä nämä ljuvröda 'Grootendorst'-buskar samt en rödblommig ros som inte går att känna igen på grund av dålig bildkvalitet. Olsson konstaterar vidare att antalet rabattrosor som fanns var omåttligt stort, och fortsätter med att nämna att Poulsens hybrider var allmänt kända. Han berättar att han provodlat den rätt nya 'Poulsen's Pink' (S. Poulsen 1939) och att den övervintrat allra bäst av alla rabattrosor han odlat under de senaste fem åren.

På bokens bildsidor presenteras *Rosa centifolia* 'Muscosa', som enligt Olsson var en "kär gammal vän" i våra trädgårdar. Olsson nämner rosen 'Mme Plantier' (Plantier 1835) som en av dem, men, hm, det här torde vara ett misstag; 'Mme Plantier' är minsann klassifierad som hörande till än den ena, än den andra gruppen, men knappast kan man ändå påstå att den är en mossros. Midsommarrosen och dess ljuvröda hybrid 'Lady Hamilton' har också fått bilder i boken. Förädlaren till 'Lady Hamilton' är okänd. Om Poulsen-rosen 'Else Poulsen' som företaget lanserade 1924 hävdar Olsson att den är "överlägsen bland polyantha-hybriderna", men att den också torde behöva täckas in ordentligt på hösten, eftersom den inte är så värst vinterhärdig. Olsson höjer också rosen 'Gruss an Aachen' (Hinner 1909) till skyarna, en äldre polyantharos, på grund av den rikliga blomningen.

Bilderna i boken visar att Olsson hade för vana att plantera polyantharosorna i små "rosengårdar" under

'Pink Grootendorst' kuva/foto Inger Kullberg

päärakennuksen ikkunoiden alle tai pitkiksi ja suoriksi, melkein nauhamaisiksi saroiksi jäsentelemään ruohokenttiä. Kuvia tutkiessa huomaa myös, että Olsson oli taipuvainen käyttämään käsitettä "ruusutarha" hyvinkin pienistä osa-alueista. Esimerkiksi Helsingin Kotiluodolla sijaitsevan huvilan edustalle hän oli suunnitellut sellaisen pienen ruusutarhan. Sen keskellä olleessa pyöreässä penkissä oli edellä mainittuja valkokukkaisia 'Frau Karl Druschki' -ruusuja (P. Lambert 1901). Kysymyksessä oli ns. remontanttilajike, joka oli aikoinaan hyvin suosittu Keski-Euroopassa. Sen ympärillä oli neljällä, keskenään yhtä suurella istutusalueella "punaisia tanskalaisia ruusuja", ts. ilmeisesti Poulsenin liikkeen jalostamia punakukkaisia ruusuja. Olssonin istutusluetteloiden tutkiminen antaa muuten harvoin mitään osviittaa hänen käyttämistään ruusuista. Silloinkin kun istutusluetteloita on säilynyt, saattaa tutkija löytää niistä vain maininnan "Rosa rugosa, 10 kpl", kuten Olssonin suunnitteleman Loviisassa sijaitsevan Villa Baumgartnerin puutarhan istutusluettelossa.

Olssonin taimistoluetteloita tutkiessa huomaa muuten, että taimisto lienee myynyt varsin paljon isokokoisia puistoruusuja: ilmeisesti ostava yleisö oli niihin edelleen mieltynyt ja tilasi niitä, vaikka taimiston omistaja olikin jo itse enemmän viehätynyt

huvudbyggnadens fönster eller som långa och raka, nästan bandliknande rabatter för att avgränsa grasmattorna. En närmare granskning av fotografierna visar också att Olsson hade en benägenhet att använda begreppet rosegård för rätt så små delområden. T.ex. utanför en villa på Hemholmen i östra Helsingfors har han planerat en sådan rosegård. I centrum av en rund bänk finns tidigare nämnda vitblommade 'Frau Karl Druschki'-rosorna (P.Lambert 1901). Det handlar om en så kallad remontantsort som på sin tid var mycket populär i Mellaneuropa. Omkring den planteringen fanns fyra sinsemellan lika stora områden där "röda danska rosor" planterats, troligen rödblommade rosor som Poulsen förädlat. En granskning av Olssons planteringslistor ger annars sällan några tips om vilka rosor han har använt. I de planteringskataloger som har bevarats kan det endast stå "Rosa rugosa, 10 st.", som i katalogen för trädgården vid villa Baumgartner, numera Bonga slott, i Lovisa.

En genomgång av Olssons plantskolas kataloger visar annars att det troligen såldes en hel del stora buskrosor; tydligen tyckte kunderna om dem och beställde dem, även om plantskolans ägare själv var mera förtjust i modernare rosor, d.v.s. låga polyantharosor, som blommade under en längre tid.

uudemmissa eli matalista ja pitempään kukkivista polyantharuusuista.

Olen tietoinen siitä, että Suomessa ei juuri enää käytetä nimitystä 'polyantha'. Se tuntui tämän tekstin yhteydessä kuitenkin sopivalta, koska Paul Olsson itse käytti sitä. Olen saanut myös sen vaikutelman, että näitä 1900-luvun alkupuolen matalia ryhmäruusuja vähän vierastetaan. Lienemme tottuneet siihen, että niitä on lähinnä julkisissa puistoissa, pitkinä suorakulmaisina sarkoina, ja että ne ovat vahvan värisiä ja että ne kukkivat pitkään. Eräiden lajikkeiden hyvän talvenkestävyyden ja niiden kukkien hienojen värisävyyden takia niitä kannattaisi kuitenkin alkaa käyttää uudelleen myös kotipuutarhoissa. Kaikkien kukat eivät nimittäin ole "vain punaisia". Nämä ruusut eivät vie paljon tilaa eikä niitä tarvitse istuttaa suorakulmaiseksi tai pitkiksi ja kapeiksi saroiksi niin kuin siis ennen vanhaan oli tapana. Niistä voi laatia vapaamuotoisen ryhmän pensasruusujen eteen ja portaiden, kellarin tai kasvihuoneen vierelle – niin, ylipäätään pehmentämään puutarhan rakennettuja elementtejä. Niitä voi myös istuttaa yksittäinkin perennapenkkeihin täydentämään niiden värejä. Nämä ruusut ovat kaikin puolin kauniita myös sisätiloissa. Yksikin oksa sopivaan maljakkoon leikattuna sävyttää ja elävöittää melkein mitä tahansa huonetta.

Jag är medveten om att man i Finland idag sällan använder benämningen 'polyantha'. Det kändes ändå lämpligt att använda ordet i den här texten, eftersom Paul Olsson själv använde det. Jag har också fått det intrycket att de här rabattrosorna från början av 1900-talet känns lite främmande. Vi har kanske blivit vana vid att de finns främst i offentliga parker, i långa rätvinkliga bänkar, att de har starka färger och blommor länge. Eftersom en del polyantharosor har god vinterhärdighet och vackra färgnyanser skulle det verkligen löna sig att använda sig av dem också i privata trädgårdar. De finns nämligen också i andra färger än "bara rött". De här rosorna tar inte stort utrymme och man behöver inte plantera dem vinkelrätt eller i långa och smala rader som man gjorde förr. Det går att placera dem i fritt formade grupper, framför buskrosor, vid trappan, källaren eller växthuset – ja överhuvudtaget för att mjuka upp byggda element i trädgården. Man kan också plantera polyantharosor en och en i perennabänkar för att komplettera färgerna där. De här rosorna är också i alla avseenden vackra inomhus. En enda snittblomma i en lämplig vas livar och lyser upp nästan vilket rum som helst.

'Mme Plantier' kuva/foto Inger Kullberg

'Katharina Zeimet' (Polyantha-ryhmä/guppen) jatkuva runsas kukinta / har fortgående, riklig blomning (III).
kuva/foto Jorma Koskinen

Ryhmäruusujen hoito

Teksti Jorma Koskinen ja Seija Muhonen

Rabattrosors skötsel

Text Jorma Koskinen och Seija Muhonen, översättning Märtha Vesterback

Kestävät, helppohoitoiset pensasruusut muodostavat suomalaisen ruusunkasvatuksen perustan. "Istuta ja unohda" -pensaat kukkivat kesä- ja heinäkuussa, usein ylenpalttisesti. Moni harrastaja haluaa kuitenkin kokeilla talvenarkoja ulkomaisia ryhmäruusuja niiden pienemmän koon, monipuolisemman värimaailman ja pakkasiin asti jatkuvan kukinnan takia. Mielessä ovat väikkyneet mainoskuvastojen muhkeat kukat, mutta tulos on usein ollut toisenlainen. Monet pienet yksivartisena vaatimattomasti kukkineet raaskut ovat

Härdiga, lättskötta buskrosor är grundvalen för rosodling i Finland. "Plantera och glöm bort"-buskarna blommar i juni och juli, oftast översvallande. Mången amatörodllare vill ändå prova på mindre vintertåliga utländska rabattrosor, eftersom de är av mindre storlek, har större färgvariation och blommar ända tills frostnätterna infinner sig. I sitt inre ser man reklambildernas präktiga blomning, men hemmaodlaren resultat är för det mesta något helt annat. Många små spretiga stjälkar som har producerat några ynkliga blommor har frusit,

HANSESTADT ROSTOCK ("Tan04603") voimakaskasvuinen uusi floribunda / en ny floribundaros, starkt växande (III).
Kuva/foto Jorma Koskinen

paleltuneet, jos ei ensimmäisenä, viimeistään toisena tai kolmantena talvena. Jos ryhmäruusut istutetaan maanpintaan eikä niitä leikata tai talvisuojata, on lopputulos melkoisella varmuudella huono.

Koska ryhmäruusujen hoitaminen poikkeaa kestävien pensasruusujen kasvattamisesta, olemme koonneet ohjeet halukkaita kokeilijoita varten. Ryhmäruusut vaativat työtä sekä keväällä, pitkin kesää, että viimeistään syksyllä kasvaakseen monihaaraisen tuuheina ja kukkiakseen runsaasti ja pitkään. Alla seuraavista ohjeista on julkaistu lyhyt tiivistelmä seuran kotisivuilla (Pikaohje ryhmäruusujen istutukseen ja hoitoon). Suomen ilmastoon ja kasvuolosuhteisiin soveltuvia ohjeita on hyvin vähän. Kotimaisten myyjien ja maahantuojien kotisivuilla ja katalogeissa julkaistut ohjeet on usein käännetty ulkomaisista teksteistä. Jalostajien sivuilla (mm. Austin, Kordes ja Tantau) on lajikkeista paljon hyödyllistä tietoa, johon kannattaa tutustua, mutta hoito-ohjeet on tehty Englannin ja Saksan ilmastoihin. Niiden mukaan istutetut ja talvisuojatut taimet eivät Suomessa pärjää.

Erinomaisia hoito-ohjeita on Lars-Åke Gustavssonin kirjasarjan "Rosor för nordiska trädgårdar" osassa 3, "Användning och skötsel" (Käyttö ja hoito).

om inte under första vintern så senast under den andra eller den tredje. Om rabattrosor planteras grunt och om man inte beskär dem eller skyddar dem inför vintern är slutresultatet med ganska stor säkerhet dåligt.

Eftersom rabattrosor kräver en annan skötsel än hårdiga buskrosor har vi sammanställt några råd för dem som vill pröva på. Rabattrosor behöver omsorg både på våren, längs med sommaren och senast på hösten för att växa upp och bli till förgrenade täta små buskar som blommar rikligt och länge. De anvisningar som här följer har publicerats i korthet på föreningens hemsida (Pikaohje ryhmäruusujen istutukseen ja hoitoon, ung. Snabbguide om hur man planterar och sköter om rabattrosor, på hemsidan enbart på finska). Det finns rätt få vägledningar som lämpar sig för klimatet och odlingsförhållandena i Finland. De råd som finns på finländska försäljares och importörers hemsidor och i deras kataloger är oftast översättningar av utländska texter. På förädlarnas hemsidor (bl.a. Austin, Kordes och Tantau) finns mycken nyttig information om olika sorter som det är värt att bekanta sig med, men skötsel-anvisningarna är gjorda för klimatet i Storbritannien och i Tyskland. Enligt dem planterade och vintertäckta plantor klarar sig inte i Finland.

STADT ROM ('Tan04999') sateenkestävä vuolaasti kukkiva peiftoruusu
/ en regntålig, ymnigt blommande marktäckande ros (III).
Kuva/foto Jorma Koskinen

Olemme kokeilleet näitä ohjeita jo vuosikausia ja mm. uusista leikkausohjeista on kirjoitettu useaan otteeseen Ruusunlehdissä. On kuitenkin muistettava, että kirjan istutus- ja talvisuojausohjeet on tehty Ruotsia varten, vyöhykkeelle 1, joka on kaksi vyöhykettä lämpimämpi kuin Suomen 1A. On merkille pantavaa, että Gustavsson sanoo kaikkien ryhmäruusujen tarvitsevan riittävän talvisuojauksen koko Ruotsin alueella.

Aivan kuin pensasruusuissakin on taimien laatuun kiinnitettävä huomiota. Suurin osa ruusun-taimista Suomessa myydään nykyään kahden litran juurrutusruukuissa (mm. Tantop), joita voidaan istuttaa kevästä myöhäiseen syksyyn asti. Ulkomaiset tuottajat lähettävät useimmiten paljasjuurisia taimia, joita meillä istutetaan enimmäkseen keväällä. Paljasjuurisena myytävissä taimissa on huomattavasti suurempi, monihaarainen valmis juuristo, joka antaa hyvät eväät kasvuun. Olemme loppuun koonneet muutamia sellaisia ulkomaisia tuottajia, joiden taimista on monivuotisia hyviä kokemuksia. Tilaaminen ja maksaminen on nykyään ongelmattonta. Tilattaessa useampia taimia tulevat lähetys- ja postituskulut edullisemmiksi.

On myös muistettava, että ryhmäruusut eivät ole yhtä pitkäikäisiä kuin pensasruusut. Teehybridien iäksi ilmoitetaan Keski-Euroopassa 10–12 vuotta, Pohjois-Euroopan lauhkeimmilla alueilla 7–8 vuotta, mutta pohjoisessa vain 2–4 vuotta. Sen jälkeen ruusut alkavat taantua ja niiden kasvuvoima ja kukinta vähenevät. Sen sijaan tertturuusut (Floribunda- ja Polyantha -ryhmät), matalakasvuiset maanpeittoruusut (Peittoruusuryhmä) ja nykyaikaiset pensasruusut (Puistoruusuryhmä) ovat pitkäikäisempiä.

Ryhmäruusu

Nimi on valittu siksi, että yksittäinen kasvi harvoin kasvaa näyttävän näköiseksi. Useimmat lajikkeet vaativat vähintään kolme kappaletta samaa lajiketta, jotta kukinta saadaan jatkuvammaksi ja ryhmä muodostaa tasapainoisen kokonaisuuden. 5–7–9 kpl:n ryhmästä tulee jo kauas näkyvä väriläiskä puutarhaan.

Kasvupaikan valinta

Ruusut istutetaan mieluiten uuteen penkkiin tai sellaiseen penkkiin, jossa ei ole aiemmin kasvanut ruusuja. Jos isompi määrä ruusuja istutetaan vanhaan ruusunpenkkiin, on pintamulta vaihdettava 50 cm:n syvyydeltä maanväsymisilmion ehkäisemiseksi. Jos tehdään ns. paikkausistutus vanhaan penkkiin, vaihdetaan taimelle 10 litraa uutta multaa. Ryhmäruusuille valitaan aurinkoinen, kovilta tuulilta suojainen, mutta ilmava paikka. Maaperän on oltava hyvin läpäisevä, vettä ei saa jäädä seisomaan juurille. Ryhmäruusuille

Utmärkta skötselråd ger Lars-Åke Gustavsson i sin bokserie "Rosor för nordiska trädgårdar" i del 3, "Användning och skötsel". Vi har provat de här råden i årtal, likaså har vi skrivit om bl.a. nya anvisningar om hur man beskär rosor i flera omgångar i Rosenbladet. Vi bör ändå komma ihåg att bokens rekommendationer om vintertäckning är gjorda för förhållandena i Sveriges zon 1, som är två zoner varmare än Finlands 1A. Värt att notera är också att Gustavsson påstår att alla rabattrosor behöver tillräcklig vintertäckning i hela Sverige.

Plantans kvalitet bör man fästa vikt vid, precis som hos buskrosor. Största delen av alla rosplanter i Finland säljs numera i två liters rotningskrukor (bl.a. Tantop), och de kan planteras både på våren och på senhösten och däremellan. Utländska producenter sänder oftast barrotade planter, de planteras hos oss främst på våren. De barrotade plantorna som säljs har ofta betydligt större och mer mångförgrenade färdiga rötter och börjar därför oftast växa bra. I slutet av den här artikeln har vi listat några utländska producenter vars planter vi har många års goda erfarenheter av. Att beställa och betala är nuförtiden helt problemfritt. Om man beställer flera planter på en gång blir vanligtvis förpacknings- och postningskostnaderna lägre.

Man bör också komma ihåg att rabattrosor inte är lika långlivade som buskrosor. Tehybrider lever i 10–12 år, säger man i Mellaneuropa. I norra Europas mildaste klimat anges 7–8 år, men här ännu längre i norr lever de rosorna endast i 2–4 år. Därefter börjar de vara på tillbakagående och växtkraften och blomningen avtar. Rosor tillhörande grupperna Floribunda, Polyantha (s.k. bukettrosor), Moderna Buskrosor och Marktäckande Rosor (lågväxande) har däremot längre livstid.

Rabattros

Benämningen kommer av det faktum att en enskild planta sällan ger ett ståtligt intryck. De flesta sorter kräver minst tre likadana rosor bredvid varandra för att blomningen skall bli mer fortgående och en grupp bildar en harmonisk helhet. En grupp på 5, 7 eller 9 ger en färgklick som syns långt i trädgården.

Val av växtplats

Rosor planteras helst i en ny, färsk rabatt eller där det inte vuxit rosor tidigare. Om man planterar en större mängd rosor i en gammal rosrabatt bör det översta jordlagret bytas ut, ca 50 centimeter, för att motverka jordtrötthet. Om man gör en enskild nyplantering i en gammal rosrabatt är det skäl att förse den nya plantan med 10 liter ny mull. Rabattrosen vill ha en solig plats som är i skydd för hårda vindar, men ändå luftig. Jordmånen

kannattaa aina tehdä ainakin 10–20 cm ympäristöään korkeampi kohopenkki, kasvualustan kokonaissyvyys on oltava 60 cm.

Kasvualustan koostumus

Maaperän on kestettävä ilmavana vuosikausia. Sen pitää sitoa kosteutta ja ravinteita säilyttäen kuitenkin vedenläpäisyvyyden ja multavuuden. Tavallinen, hie- man savinen pelto- tai puutarhamulta käy pohjaksi, mutta siihen on useimmiten lisättävä karkeaa hiek- kaa ja/tai kompostoitunutta kuoriketta tai haketta. Turve ja palanut komposti parantavat myös mullan rakennetta. Ryhmäruusut tarvitsevat pitkävaikutteisia ravinteita: hyvin palanut komposti ja/tai sarvilastut tai luujauhe. Ruusut eivät ole arkoja maan pH-arvolle eli happamuudelle ja viihtyvät arvoissa 5,5–7,3, mutta ra- vinteiden imeytymisen kannalta ryhmäruusuille paras pH-arvo on 6,0–6,5. Vaihtoehtona käy valmis ruusu/ perennamulta kaupasta (pH 6,2).

Istutus

Paljasjuuriset juurakot upotetaan veteen kokonaan kahdeksi vuorokaudeksi. Ruukkutaimet upotetaan veteen ja otetaan pois kun kupliminen lakkaa. ”Juur- rutusruukuissa” (2 litraa) olevien taimien kastelussa noudatetaan mukana olevaa ohjetta.

Esim. kolmelle ryhmäruusulle kaivetaan 60×60×60 cm:n kokoinen kuoppa, johon taimet mahtuvat kol- mion muotoon 30 cm:n välein. Jalostuskohta tai taimi- paakun pinta istutetaan 15 cm:n syvyyteen pinnasta. Paljasjuuristen juuria lyhennetään tarvittaessa niin, että ne mahtuvat suorina kuoppaan. Keinolannoittaminen istutuksen yhteydessä haittaa juuriston kasvua. Istutus- kuoppaan lisätään vain orgaanisia lannoitteita, kuten kompostia, luujauhetta, sarvilastuja, 2 v. palanutta lan- takompostia tai kanankakkaa. Multa lapioidaan parissa osassa istutuskouppaan lisäten välillä vettä. Veden imey- dyttyä kuoppa täytetään ja tiivistetään hyvin. Lopuksi vielä kastellaan. Vettä tarvitaan yhteensä 10–20 l/ruusu.

Taimet suojellaan kuivumiselta juurtumisen ajaksi: versot peitetään kevyellä multakummulla, joka tasoi- tetaan 2–4 vk:n kuluttua, kun uutta kasvua näkyy. Jo lehdessä olevat astiataimet istutetaan myös oikealle syvyydelle (–15 cm), mutta istutuskouppaa täytetään vasta sitä mukaa kuin versot kasvavat, viimeistään syk- syllä. Lehdessä olevia ruukkutaimia varjostetaan tar- vittaessa paahteelta.

Kastelu

Istutusvuonna kastellaan 5 l jokaista ruusua joka toi- nen tai kolmas päivä. Toisesta kesästä alkaen, jos ei sada, 5 l ruusua kohti joka viikko.

bör vara väl dränerad, rosrötterna vill inte stå i vatten. En upphöjd bänk, 10–20 centimeter högre än omgivningen rekommenderas, och mulldjupet bör vara 60 centimeter.

Växtunderlagets sammansättning

Jordmånen bör kunna hållas luftig i årat. Den bör kun- na binda fuktighet och näringsämnen och samtidigt ändå vara genomsläpplig och mullrik. En vanlig, något lerhal- tig åker- eller trädgårdsjord fungerar bra som grund, men oftast bör man sätta till grov sand och/eller komposterad bark eller flis. Torv och brunnen kompost förbättrar också jordens struktur. Rabattrosor behöver långtidsverkande näring: väl brunnen kompost och/eller hornmjöl eller benmjöl. Rosor är inte känsliga för jordens pH-värde (surhetsgrad), men för att näringsämnen skall kunna tas upp är det bästa pH-värdet 6,0–6,5. Alternativt kan man använda ros-/perennjord från butiken (pH 6,2).

Plantering

Barrotade plantor sätts helt och hållet i vatten i två dygn. Krukplantor sänks också ner i vatten och tas upp när det inte mera bildas bubblor i vattnet. Angående plantor i rotningskrukor (2 liter) är det bara att följa anvisningarna som följer med plantan.

För t.ex. tre rabattrosor gräver man en grop på 60 × 60 × 60 centimeter, i den ryms rosorna i triangelform med 30 centimeters mellanrum.

Förädlingsstället (okuleringsstället) eller krukplan- tans hela innehåll planteras på 15 centimeters djup. Barrotade plantors rötter kortas av vid behov så att de ryms helt raka i gropen. Konstgödsling i samband med planteringen stör rotens tillväxt. I gropen sätts endast organisk gödsel, t.ex. kompost, benmjöl, hornmjöl, två år väl brunnen häst- eller kogödsel eller hönsgödsel. Mylla tillsätts därefter i gropen i 2–3 omgångar, med bevattning emellan. När vattnet har sugits upp fylls gropen med mull och packas ordentligt. Till slut ytterli- gare en bevattning. Beräkna 10–20 liter vatten per ros.

Plantorna bör skyddas från uttorkning medan de rotar sig: skotten kan täckas av en kupa av lätt mullhal- tig jord som jämnas ut efter 2–4 veckor när ny tillväxt kan skönjas. Krukplantor som redan har blad planteras också på rätt djup (–15 centimeter), men planterings- gropen fylls upp till kanten vartefter skotten växer till sig, senast på hösten. Vid behov kan det vara bra att skugga plantan från solgass.

Bevattning

Under planteringsåret bör varje ros få fem liter vat- ten varannan eller var tredje dag. Från och med andra sommaren – om det inte regnar – fem liter vatten per ros varje vecka.

BONICA ('Meidomonac') hyvä aloittelijan puistoruusu / en ypperlig modern buskros för nybörjaren (III – IV).
Kuva/foto Jorma Koskinen

Lannoitus

Ryhmäruusut tarvitsevat enemmän ravinteita kuin pensasruusut, varsinkin jaksakseen kukkia loppukesällä uudelleen. Ryhmäruusut tarvitsevat aina toisen lannoituskerran pitkäkestoisella lannoitteella juhanuksen tienoilla.

Luonnonlannoitteet toimivat pitkävaikutteisina ruusuilla parhaiten. Vaihtoehtona tai lisänä voidaan käyttää seoslannoiterakeita tai ruusujen kastelulannoitetta. Lyhytvaikutteisena kastelulannoite ei kuitenkaan sovellu istutuksen yhteydessä tehtävään maanparanukseen, johon tarvitaan pitkävaikutteisia kiinteitä luonnonlannoitteita.

Istutusvuonna

Keinolannoitus rakeilla tai kastelulannoitteilla aloitetaan, kun ruusussa on täysi lehti, aikaisintaan kuukauden kuluttua istutuksesta. Ruusuille annetaan toinen pitkäkestoinen lannoitus joko luonnonlannalla tai lannoitusrakeilla juhanuksen tienoilla. Tämä lisää uudelleen kukintaa loppukesällä. Vaihtoehtona toimii jatkuva kastelulannoitus, varsinkin ruukkukasvatuksessa. Lannoituksen lopettaminen ja syyslannoitus: ks. alla.

Toisesta keväästä lähtien

Jos käytetään seoslannoitteita, annetaan heti keväällä kevätlannoitus ohjeen mukaan ja toinen kerta juhanuksen aikaan. Jos käytetään luonnonlannoitteita, hyvin palanut talous- tai lantakomposti lisätään sekä keväällä että juhanuksen aikaan. Pelkän kanankakan koostumusta on täydennettävä lannoitusrakeilla. Jos käytetään kastelulannoitteita, seurataan pakkauksen ohjeita.

Syyslannoitus

Lannoittaminen kasvulannoitteilla lopetetaan heinäkuun loppuun mennessä. Elokuun alussa ryhmäruusuille annetaan PK-syyslannoite (fosfori ja kalium), joka edistää versojen puutumista ja parantaa niiden pakkasensietokykyä. Noudatetaan pakkauksen ohjeita.

Lakastuneiden kukkien poisto

Kuihtuneiden kukkien poisto nopeuttaa uudelleen kukintaa. Pelkkä lakastuneen nupun katkaiseminen ei riitä. Kuihtuneen kukan/kukinnon myötä poistetaan myös kaksi ylintä lehteä, vähintään yksi täysi, viisi-lehdykkäinen lehti. Jos verson alaosasta on jo lähtenyt kasvuun uusi silmu tai puhjennut uusi sivuverso, katkaistaan varsi uuden silmun tai verson yläpuolelta.

Gödsling

Rabattrosor kräver mera näring än buskrosor, framför allt för att orka blomma på nytt på sensommaren. Rabattrosor behöver alltid en långtidsverkande gödselgiva till under säsongen, kring midsommar.

Naturgödsel passar allra bäst som långtidsverkande rosgödsel. Som alternativ eller tillägg kan blandgödselgranulat eller rosgödsel som blandas ut i vatten användas. Eftersom gödselvatten är korttidsverkande lämpar det sig inte som jordförbättring i samband med plantering, då behövs långtidsverkande gödsel i fast form.

Under planteringsåret

Konstgödsling med granulat eller bevattningsgödsel inleds då rosen har ett fullgånget blad, tidigast en månad efter planteringen. En andra långtidsverkande gödselgiva, antingen naturgödsel eller granulat, ges kring midsommar. Den gör att blomningen på sensommaren ökar. Som alternativ fungerar fortgående gödselbevattning, speciellt vid odling i kruka. Hur gödslingen avslutas och höstgödsling, se nedan.

Från och med följande vår

Om man använder blandgödsel skall man ge den redan på våren, enligt anvisningar på förpackningen, och den andra kring midsommar. Naturgödsel, väl brunnen hushållskompost eller stallgödsel, tillsätts likaså vid samma nämnda tider. Höstgödsel, på grund av dess sammansättning, bör kompletteras med gödselgranulat. Vid gödselbevattning följer man anvisningarna på förpackningen.

Höstgödsling

I slutet av juli avslutas användningen av gödsel som befrämjar tillväxten. I början av augusti bör rabattrosorna få PK-höstgödsel (fosfor och kalium) som påskyndar förvedningen och förbättrar grenarnas köldhärdighet. Anvisningarna på förpackningen följs.

Borttagning av vissnade blommor

Om man tar bort skrumpnade blommor påskyndas återblomningen. Att enbart bryta av den vissnade blomman räcker inte. De två översta bladen avlägsnas på samma gång, minst ett fullgånget blad med fem småblad. Om en ny knopp eller en ny sidogren redan har börjat växa nedanom blomman klipper man av stjälken precis ovanför knoppen/sidogrenen.

MUSIC BOX ('Baibox') omajuurinen kestävä teehybridi / en härdig tehybrid på egen rot (II – III).
Kuva/foto Jorma Koskinen

Talvisuojaus

Ryhmäruusujen kasvatuksen tärkeä kulmakivi on riittävä talvisuojaus. Kaikki ryhmäruusut on aina talvisuojattava koko Suomen alueella. Vaikka runsaslumisena lauhana talvena ei tulisi vaurioita, lumettomana pakkastalvena suojaamattomat ryhmäruusut kuolevat.

Ruusut lyhennetään syksyllä tasamittaisiksi ja penkin pinta puhdistetaan pudonneista lehdistä. Tyvet suojataan ennen pysyviä pakkasia. Uutta hiekkapitoista multaa lisätään tyville n. 20 cm. Kolmena ensimmäisenä keväänä multa tasoitetaan penkin pinnalle, mikä korvaa mullan luonnollista tiivistymistä. Maanpinnan jäädyttyä pakkasten alkaessa, mutta ennen pysyvää lumipeitettä, lisätään tyvimullitusten päälle 5–10 cm talvensuojaturvetta, jonka sekaan voidaan lisätä esim. hienoa kuivaa haketta. Tämän jälkeen ruusut suojataan havuilla tai jollain hengittävällä kankaalla, esim. talvipeitteellä, maanerotus- tai suodatinkankaalla, jonka avulla katteet säilyvät kuvina. Muovia tai muuta hengittämätöntä materiaalia ei saa käyttää.

Talvisuojauksen poisto

Suojaukset poistetaan keväällä vähitellen pahimpien yöpakkasten mentyä ohi, ei liian aikaisin. Versot suojataan auringolta kunnes maa on sula. Jos lunta on ollut vähän tai paikka on kuiva tai paahteinen, kastelu aloitetaan aikaisin. Kastelu myös edistää maan sulamista. Tyvimullitus tasoitetaan, kun koivut ovat hiirenkorvilla. Jos versoja ei ole leikattu jo syksyllä, ne lyhennetään n. 15 cm:n mittaisiksi, vioittuneet tai kuolleet versot poistetaan kokonaan. Lannoitus aloitetaan ohjeen mukaan.

Tilaaminen ulkomailta

Ruusujen ostaminen EU:n alueelta on helppoa. Kun taimet ostaa suoraan tuottajalta, on laatu usein hyvä. Kappalehinnat ovat monesti Suomen hintoja halvempia, mikä osaltaan korvaa pakkaus- ja lähetyskuluja. Vanhan lajikkeen kuten 'Queen Elizabethin' saattaa saada kuudella eurolla, kaikkein uusimmankin kahdellatoista. Ainakin seuraavista taimistoista on hyviä kokemuksia melko pitkältä ajalta.

Rosen Tantau <https://www.rosen-tantau.com/>

Kordes Rosen <https://www.kordes-rosen.com/>

RosenPark Dräger <https://www.rosenpark-draeger.de/>

Rosen von Schultheis <https://www.rosenhof-schultheis.de/>

Flora Linnea <https://floralinnea.se/>

Ruusuja myyviä taimistoja on useita muitakin. Joistain voi taimen saada 3–4 eurolla, mutta kaikkein halvin taimi ei ulkomaillakaan aina ole paras valinta, ja laatu saattaa vaihdella suuresti.

Vintertäckning

En tillräcklig vintertäckning är a och o i odling av rabattrosor. Alla rabattrosor bör alltid täckas in inför vintern i hela Finland. Även om det under en mild vinter med ordentliga snömassor inte blir några skador kan en snöfri kall vinter göra att de otäckta rosorna dör.

Rosorna kortas av till jämn längd på hösten och rabatten putsas ren från fallna blad. Rosens basala delar skyddas innan frostnätterna tar över. Ny sandblandad jord kupas upp runt grenarna, cirka 20 centimeter. De tre följande vårarna kan man breda ut den mullen på rabattens yta, det ersätter jordens naturliga tillpackning. När jordytan frusit till i början av vintern, men innan ett beständigt snötäcke bildas, fyller man på med 5–10 centimeter vinterskyddstorf på kuporna. I torven kan man tillsätta t.ex. finhackad torr flis. Efter det här skyddas rosorna med granris eller med en väv som andas, t.ex. vintertäcke, jordavskiljningsduk, filteringsduk, på så sätt hålls täckmaterialet torrt. Plast eller annat material som inte andas bör inte användas.

Avtäckning

Vintertäckningen tas bort gradvis under våren när det inte mera är frostnätter, dock inte för tidigt. Skotten bör skyddas för sol tills tjälén gått ur jorden. Om det inte har varit mycket snö eller om platsen är torr eller i starkt solsken är det bäst att börja vattna i god tid. Bevattningen hjälper också till att tjälén går ur jorden. Jordkuporna runt rosornas bas jämnas ut när björkarna fått mössöron. Om man inte har beskurit rosorna på hösten kortas de nu av till cirka 15 centimeter. Grenar som skadats eller dött tas bort helt och hållet. Gödslingen inleds enligt anvisningar.

Att beställa från utlandet

Att köpa rosor från länder inom EU är lätt. När man köper plantor direkt från producenten är kvaliteten ofta utmärkt. Priset per styck är ofta lägre än i Finland, och det ersätter till en viss mängd förpacknings- och postningskostnaderna. En gammal sort som t.ex. 'Queen Elizabeth' kan man få för sex euro, den allra senaste för tolv euro. Vi har under en lång tid haft goda erfarenheter från åtminstone följande plantskolor

Rosen Tantau <https://www.rosen-tantau.com/>

Kordes Rosen <https://www.kordes-rosen.com/>

RosenPark Dräger <https://www.rosenpark-draeger.de/>

Rosen von Schultheis <https://www.rosenhof-schultheis.de/>

Flora Linnea <https://floralinnea.se/>

Det finns åtskilliga fler plantskolor som säljer rosor. Man kan t.o.m. få en rosplanta för 3–4 euro, men även utomlands är inte heller den billigaste plantan alltid den bästa, och kvaliteten kan variera kraftigt.

Lajikkeiden ominaisuudet

Yhtä paljon kuin kukan haluttua väriä tai muotoa kannattaa tarkkailla lajikkeen talvenkestoa. Useat tuottajat antavat ruusuilleen talvenkestopisteitä. Ruusunlehdessä oli hiljattain tuloksia ruotsalaisesta *Kvalitetslyft för rosor* -kasvatuskokeesta ja tuloksista taulukon muodossa. Meidän ilmastossamme kasvovoima ja talvenkesto ovat tärkeimmät ominaisuudet. Parin viime vuosikymmenen aikana ovat useat jalostajat ottaneet talven- ja taudinkeston päätavoitteekseen. Uusimmat lajikkeet näyttävät aina olevan edeltäjiään parempia. Monet matalat maanpeittoruusujen luokkaan kuuluvat uudet lajikkeet ovat menestyneet meilläkin erinomaisesti ja saaneet Saksassa ADR-luokituksen, mikä kertoo kukinnan runsaudesta, kasvovoimasta sekä taudin- ja talvenkeston ominaisuuksista. Tuottajat mainostavat mielellään ADR-ruusujaan, koska luokitus kertoo monivuotisista kokeista, joissa on tiukat laatuvaatimukset.

Käyttö

Siellä missä monimetrisiksi venähtävät pensasruusut eivät tilan puutteen vuoksi ole paras vaihtoehto tai missä halutaan värikkäitä, pitkään kukkivia "kukkapenkikasveja", ovat ryhmäruusut hyvä valinta. Massaistutuksena ne tuottavat näyttävimmän tuloksen. Ruukkukasvatus on erinomainen vaihtoehto ryhmäruusuille, mutta vaatii aiheena omat ohjeensa.

Sorternas egenskaper

Det lönar sig att ge akt på hur väl rosen klarar vintern, inte enbart stirra sig blind på färg och form. Flera producenter ger sina rosor poäng för hårdigheten. Helt nyligen fanns i Rosenbladet resultatet från de svenska *Kvalitetslyft för rosor*-odlingsförsöken, resultatet redovisades i tabellform. I vårt klimat är tillväxtkraften och hårdigheten de viktigaste egenskaperna. Under de senaste årtiondena har flera förädlare fokuserat allt mer på vinterhårdighet och motståndskraft mot sjukdomar. De senaste sorterna verkar alltid vara bättre än sina föregångare. Många nya sorters rosor som klassificeras som låga marktäckare har lyckats väldigt bra även hos oss och har i Tyskland fått ADR-klass, som ger information om hur rik blomningen är, om tillväxtkraften, motståndskraft mot sjukdomar och vinterhårdighet. Producenterna gör gärna reklam för sina ADR-rosor, eftersom klassificeringen berättar om många år av odling där det ingår stränga kvalitetskrav.

Användning

Rabattrosor är ett utmärkt alternativ om platsen i trädgården är för liten för storväxande buskrosor eller om man föredrar färgglada "rabattväxter" som blommar länge. En massplantering ger det mest imponerande intrycket. Odling i kruka är också ett ypperligt alternativ för rabattrosor, men kräver för sin del anvisningar av annan art.

Tyvimullitus tehty, versojen tasaus ja eristekerros myöhemmin.

Mullen är uppkupad runt rosens bas, grenarna jämnas ut senare, isoleringslagret saknas ännu. Kuva/foto Seija Muhonen

ASPIRIN-ROSE ('Tanrispa') kuva/foto Eija Temmes-Silvonen

Ruusuista ruusuin

Teksti Eija Temmes-Silvonen

Den rosenröda nostalgin

Text Eija Temmes-Silvonen

Istutin Roosojan tarhalla Karlan kylästä impulssios-toksena hankitun NOSTALGIA ('Taneiglat') -taimen Auringonkujan varrella sijaitsevaan pihaamme viisi vuotta sitten. Ruusuharrastukseni oli tuolloin vasta aivan hennolla idulla. Keskelle pihaa sammaloituneeseen kaivonrenkaaseen pari vuotta aiemmin juurrutetut kolme SOMMERWIND ('Korlanum') -peittoruusua olivat ällistytäneet tauotta juhannuksesta lokakuulle jatku-neella runsaalla kukinnalla. Moista menestystä en to-tisesti ollut osannut odottaa, kun empien ja epäröiden hommaan ryhdyin. Olin kuullut ja luullut, että ryhmäruusut olivat hankalia, oikullisia, vaativia, työläitä ja että vain Erityisen Taitavat Tarhurit pärjäisivät niiden kanssa. Tuonvuotinen SOMMERWIND-kukinta päättyi vasta, kun syysiltojen viileyttä säikähtämättömät kau-nottaret saivat lumihunnun.

Ensikokeilun rohkaisemana toin siis eestinmatkatu-liaisena NOSTALGIAN taimen Auringonkujalle. Edelleen

För fem år sedan skaffade jag en NOSTALGIA ('Taneiglat') -rosenplant från gård Roosojä i Karla, byn som ligger sö-derut från Tallinn. Plantan fick sin plats på en villagård vid Solgränden i Hangö. Detta hände då mitt första experi-ment som rosenodlare hade blivit verklighet med att jag ett par år tidigare hade planterat tre SOMMERWIND ('Kor-lanum') i en mossabetäckt gammal brunnsringrabatt.

Vilket succé det blev – och helt emot det jag hade tänkt i förväg. Marktäckande rosor slog ut i blom efter midsom-maren och stod i bedårande ihållande blomning enda till slutet av oktober då första snön föll och täckte de hurtiga skönheterna med en vit slöja. Vad jag hade varit fördoms-full och misstänkt, att jag aldrig skulle kunna lyckas bra med att odla rabattrosor! Var det kanske ändå inte så, att bara de som kan kallas för Rosenodlingsmästare kan vänta sig ha framgång i denna krävande gren?

Efter den positiva inledande erfarenheten vå-gade jag alltså ut efter ett nytt prov och radade en

NOSTALGIA ('Taneiglat') kuva/foto Eija Temmes-Silvonen

ASPIRIN-ROSE ('Tanrispa') kuva/foto Eija Temmes-Silvonen

kuitenkin empien ja epäröiden: jos kotimarkkinoilta hankittu SOMMERWIND olikin suostunut juurtumaan pihamme kaunistukseksi, mahtaisiko Baltian lempeisiin tuuliin tottunut hienohelma pärjätä Hangon puhureissa? Itse asiassa ruusun-taimia oli kolme. NOSTALGIAN lisäksi Hankoon rahdattiin CLAIR RENAISSANCE ('Poulsyng') ja ASPIRIN-ROSE ('Tanrispa') joille kaikille kaivoin reilusti puolimetriset istutuskuopat. Møyheämuntainen penkki odotti siis valmiina pergolan suojissa... Olinkohan sitenkin jo ennen Karlan vierailua aavistanut päätyväni taimihankintoihin?

Nyt viisi vuotta myöhemmin voin todeta, että ruusuharrastus on totisesti vienyt minut mukanaan. Vaikka noviisihan minä ruususeuralaisena tietysti yhä olen, ihan vihreä. Innostuksen idusta on joka tapauksessa kehkeytynyt vankka verso. Puutarhaharrastukseni arvo- ja asenneperustaa voisi määrittellä tiedollis-toiminnallis-esteettiseksi tai yksinkertaisesti laaja-alaiseksi. Kesällä hallitsee toiminnallinen ote, talvella vallitsee tiedollinen intressi. Ruusunlehteä lukiessa huomaan, että harrastuksella on vielä yksi tärkeä, edellä mainitsematon ulottuvuus: yhteisöllisyys. Ruususeuralaisena kuulun joukkoon.

(Tulipa Karlasta hankittua muutakin. Ruusujen lisäksi kolme balttilaista viiniköynnöstä ja Roogojan kärhöä ovat viihtyneet pergolapenkissä ja suoriutuneet vähälumisista talvistakin reippaasti.)

NOSTALGIA från Estland till Solgränd. Fortfarande tvekansfullt och med misstanke funderade jag över den från utlandet transporterade plantans möjligheter att klara sig i förhållanden som råder på andra sidan finska viken. Den baltiska skönheten som blivit van vid milda vintrar kanske inte alls tål regn och rusk och råa vindar som blåser i Hangö. För att avslöja fallet i sin helhet: inte endast NOSTALGIAN blev flyttad utan även en CLAIR RENAISSANCE ('Poulsyng') och en ASPIRIN-ROSE ('Tanrispa') fick följa med i sällskapet.

Så tog jag fram spadans och grävde tre halvmeterdjupa rymliga gropar i den vid pergolan med frodig mylla upprustade rabatten. Den hade jag förberett i god tid. Hade jag möjligen alltså anat och intuitivt vetat om att impulsiva uppköp kommer att göras på resan?

Fem år senare kan jag bara konstatera att jag är på kroken. Intresset har växt till iver, till entusiasm som baserar sig på vissa värderingar och har olika utsträckningar. Det kan skildras som praktisk-kognitiv-estetisk orientering eller enklare som helhetsmässigt behag. På sommarhalvåret dominerar det praktiska, på vintertiden ligger fokus på att läsa och utvidga sakkunnigheten. Medan jag läser Rosenblad lägger jag märke till ett drag som betonar entusiasmen och som jag inte nämnde ovan: gemenskaplighet. Som medlem i rosensällskap hör jag till kretsen.

(Alla växter som köptes i Karla och planterades vid pergolan har slagit rot i Hangöjorden. Utom de nämnda rosorna även tre baltiska vinrankor och clematisar har trivts och klarat sig tappert över flera vintrar.)

Aspegrenin muotoputarha

Helsingin paikallisryhmän ruusumatka 17.–20.7.2018

Helsinki–Oulu–Raahe–Pietarsaari–
Vaasa–Tampere–Helsinki

Teksti Maila Klemettinen

Kuvat Peter Joy, Maila Klemettinen ja Päivi Korhonen

Helsingfors lokalgrupp på ros resa 17–20.7.2018

Helsingfors-Uleåborg-Brahestad-Jakobstad-
Vasa-Tammerfors-Helsingfors

Text Maila Klemettinen, översättning Gunvor Granlund

Bilder Peter Joy, Maila Klemettinen och Päivi Korhonen

Kahdeksan innokasta ruusu- ja puutarhaharrastajaa koontui helteisenä tiistai-iltana Helsingin rautatieasemalle. Lähtö Ouluun oli sen verran myöhään, että esitelyämme itsemme vetäydymme välittömästi nukkumaan mukaviin makuuhytteihimme ja matka saattoi alkaa.

Oulun asemalla meitä oli vastassa aikaisemmin meitä kyydinneen Taxilady-yhtiön pienoisbussi ja joukkomme kasvoi samalla kahdella hengellä: kuljettajalla ja varakuljettajalla. Matkalla Oulujoen taimistoon joimme munkkikahvit paikallisella huoltoasemalla.

Kiersimme taimitarhan Matti Kuljun sekä hänen ystävänsä, innokkaan ruusuharrastajan Hannu Taipaleenmäen opastamana. Samalla saimme tietoa ruusujen jalostuksesta ja hoidosta. Oulujoen taimistossa kasvatetaan laajaa, mutta taimimäärältään niukkaa valikoimaa omajuurisia, talvenkestäviä ruusulajikkeita, joista monet ovat esillä näytetarhassa. Kokoelmaan sisältyy myös suomalaisia löytöruusuja. Taimistossa sääolot ovat ruusujen kannalta hankalat, koska lumen tarjoama talvisuoja on usein niukka tai aivan olematon.

Paras ruusujen kukinta oli jo helteiden ja kuivuuden vuoksi valitettavasti lähes ohitse, mutta kukassa oli vielä useita komeita ruusuja. Valamorruusun mutantti 'Kira' esitti näyttävästi rimssukeskisiä (anemone-centred) kukkiensa. W. Kordesin jatkuvakukintainen 'Roselina', 'Fairy'-ruusun jälkeläinen, kukki komeasti yksinkertaisilla vaalean ruusunpunaisilla kukillaan. Myös 'Sävel' ja 'Sointu' olivat hyvin esillä. Peter Joy

En synnerligen varm tisdagskväll samlades åtta ros- och trädgårdsfantaster på Helsingfors järnvägsstation. Det var en sen avgång och efter en kort presentation sökte vi oss snabbt till våra sköna sovkupeér och resan kunde inledas.

På stationen i Uleåborg möttes vi av Taxilady-bolagets minibuss som vi också tidigare anlitat, och vår grupp utökades med två personer; en förare och en reservförare. På vägen till Oulujoen taimisto stannade vi på en lokal benstation för att dricka kaffe med sockermunk.

Vi guidades genom plantskolan av Matti Kulju och hans vän rosodlaren Hannu Taipaleenmäki och vi fick mycket information om rosodling och förädling. Oulujoen taimisto driver upp ett omfattande men till antalet plantor ganska litet antal utvalda vinterhårdiga rossorter på egen rot, och många av dem finns i deras visningsträdgård. I utbudet finns även finländska fyndrosor. Väderförhållandena i plantskolan är besvärliga för rosor, eftersom snötäcket ofta är väldigt tunt eller nästan obefintligt.

Den bästa blomningen var tyvärr nästan förbi på grund av det heta och torra vädret, men det fanns ändå många ståtliga rosor som blommade. Valamorruosens mutant 'Kira' visade upp sina uppseendeväckande fransiga (anemone-centred) blommor. W. Kordes kontinuerligt blommande ros 'Roselina' - en ättling till rosen Fairy, blommade ymnigt med sina enkla ljusröda blommor. Även 'Sävel' och 'Sointu' höll sig väl framme. Peter Joy

Hatanpäällä

ilahtui siitä, että vielä testausvaiheessa oleva neidonruusutyypinen "Helka" näytti pärjäävän hyvin.

Matkalla Raaheen nautimme maukkaan lounaan modernissa, pelkästään kalaruokiin erikoistuneessa ravintolassa.

Jari Särkkä oli meitä vastassa Särkän Perennataimistossa ja tutustuimme hänen opastuksellaan perennojen näyteistutuksiin. Taimisto on kuuluisa laadukkaista perennoistaan, valikoima lienee maan laajin siitä huolimatta, että Raahessa kasvukausi alkaa useimmiten vasta touko-kesäkuun vaihteessa. Pian joukko kasveja oli siirtynyt auton takakonttiin: samettisireeniä, valkoista maitohorsmaa ja harvinaista *Campanula dasyantha* sekä monia muita.

Mehutarjoilun jälkeen poikkesimme hetkeksi Jari Särkän suosittelemalle läheiselle uimarannalle, josta aukesi aava meren selkä. Matala hiekkaranta ja puhdas merivesi houkutteli kahlaamaan ja pari uskalikkoa kasteli itsensä kokonaan. Sitten matkamme jatkui kohti Pietarsaarta ja Uusikaarlepyyn hotelliamme Juthbackaa, joka on rakennettu vanhan kartanon pihapiiriin laiskasti virtaavan joen rannalle. Illallisen nautimme hotellin terassilla seurustellen lähes trooppisessa lämmössä.

Toisen päivän ensimmäinen kohteemme oli Blomqvistin taimisto, jossa on monipuoliset perenna-, pion- ja ruusuvalikoimat, runsaasti erityisesti kanadanruusuja. Siellä on myös suuri valikoima marjapensaita

gladdes åt att "Helka", en jungfrurostyp som tillsvidare är i testningsskedet, också såg ut att klara sig bra.

På vägen mot Brahestad åt vi en smaklig lunch på en modern fiskrestaurang.

På Särkän perennataimisto togs vi emot av Jari Särkkä och under hans ledning fick vi så uppleva visningsplanteringarna med perenner. Plantskolan är berömd för sina kvalitativa perenner med ett urval som torde vara landets största, trots att växtperioden i Brahestad oftast kommer igång först i månadsckiftet maj-juni. Snart hade en mängd plantor förflyttat sig till bilens bagageutrymme: sammetssyren, vit mjölkört och den sällsynta *Campanula dasyantha* (Tundraklocka) och många fler.

Efter att vi bjudits på saft sökte vi oss på Jari Särkäs rekommendation till en närbelägen badstrand med utsikt över öppet hav. Den låga sandstranden och det rena havsvattnet lockade oss att vada ut i vattnet och några modiga doppade sig helt och hållet. Sen fortsatte vi vår resa mot Jakobstad och vårt hotell Juthbacka i Nykarleby. Hotellet är inrymt i en gammal herrgårdsbyggnad i vacker omgivning invid stranden av en långsamt strömmande å. Vi avnjöt vår middag på hotellets terrass i den närmast tropiska värmen.

Den andra dagens första besöksmål var Blomqvist plantskola med ett mångsidigt utbud av perenner, pioner och rosor - speciellt rikligt med kanadensiska rosor. Där finns också ett stort urval av bärbuskar

ja hedelmäpuita, joiden viljelystä taimisto on saanut alkunsa. Varsinkin omenapuulajikkeita on runsaasti. Tarjolla on myös kattava kokoelma uusimmista syötävistä *Lonicera caerulea* (sinikuusama) -lajikkeista. Moni hankki sieltä puutarhaansa mikrolisätyn 'Auli'-ruusun ja pioneja, joku otti mukaansa yhden omenapuunkin.

Iltapäivän alkajaisiksi söimme maittavan lounaan Rosenlundin pappilassa, jonka taidokas peruskorjaus on saatu päätökseen muutama vuosi sitten. Pappila on rovasti Gabriel Aspegrenin 1700-luvulla rakennuttama ja pappilan puutarha, Aspegrenin puutarha, on Suomen vanhimpia pappilapuutarhoja ja pohjoismaisintainkin ainutlaatuinen ympäristö. Kivimuurit ympäröivät pengerrettyä ja symmetrisiin kortteleihin jaettua, yli hehtaarin suuruista muotopuutarhaa, jossa kasvatetaan yrttejä ja hyötykasveja. Rovasti Aspegren toi alueelle ensimmäisenä mm. omenan ja perunan. Puutarhassa on 12-kulmainen huvimaja, kaksi lampea ja talvipuutarha. Nykyisin osa hyötypuutarhasta on paikallisen puutarhayhdistyksen vuokraamina palstoina, joilla sen jäsenet kasvattavat hyötykasveja ja kukkia.

Pihapiirissä on mahtava vuosina 1775–76 rakennettu kivinavetta, jossa toimii kotiseutumuseo. Pappilarakennuksen vieressä on viehättävä yrttipuutarha, jossa kasvaa raamatussa mainittuja kasveja.

Pietarsaaren Koulupuisto oli iltapäivän toinen tutustumiskohteemme. Kaikkiaan 1,35 ha suuruinen puisto on puutarha-arkkitehti Bengt Schalinin suunnittelema ja se on rakennettu vuosina 1916–32. Puisto on Schaumanin perikunnan lahjoittama Victor ja Elise Schaumanin muistoksi. Molemmat olivat olleet kiinnostuneita puutarhanhoidosta ja kasvitieteestä. Puutarhan tarkoituksena oli "edistää kaupungin kouluissa annettavaa kasvitieteen opetusta ja herättää paikkakunnan väestön aisteja kasvi maailman kauneudelle, ihmeille ja hyödyille".

Puutarhan yläosa on toteutettu klassisen puisto-arkkitehtuurin hengessä. Siellä on lajien ja teemojen mukaan jaettuja palstoja. Alapuistossa on kaarevia kävelyteitä, kivikkoistutuksia, vuoripuro, kalalammikko, luola sekä paljon vanhoja puita ja pensaita.

Alaosan pitkän ruusukäytävän pensasruusujen kukinta oli valitettavasti jo ohitse, mutta yläosan heimoittain ja käyttötarkoituksen mukaan istutettu kasvialue oli pääosin kukassa ja erittäin kiinnostava.

Kakkukahvit nautimme vanhan puutaloalueen pihakahvilassa Skatassa, josta löytyi myös kiinnostava osto- ja myyntiliike.

Toinen ilta Hotelli Juthbackassa kului myös illallispöydässä keskustellen.

Kolmannen matkapäivän aamuna lähdimme kohti Vaasaa. Lukuisia tuulivoimaloita näkyi matkan varrella puiden latvojen yllä horisontissa. Michael Lutherin

och fruktträd, växter som är upphovet till plantskolan. Deras urval av äppelträd är särdeles omfattande. Man har också ett omfattande urval av de flesta ätliga *Lonicera caerulea* (blåtry) sorterna. Många köpte rosen 'Auli', som förökats genom microförökning, och någon köpte också med sig ett äppelträd.

På eftermiddagen åt vi en smaklig lunch på Rosenlunds prästgård, som för några år sedan pietetsfullt blivit renoverad. Det var prosten Gabriel Aspegren som på 1700-talet lät uppföra prästgården och en trädgård. Aspegrens trädgård är en av Finlands äldsta prästgårds-trädgårdar och är även med nordiska mått en unik miljö.

Stenmurar omgärdar den terrasserade trädgården som är indelad i symmetriska kvarter, en drygt hektar stor formell trädgård med örter och nyttoväxter. Prosten Aspegren var först med att introducera bl.a. äppel och potatis i regionen. I trädgården finns ett tolvkantigt lusthus, två dammar och en vinterträdgård (orangeri). Medlemmar i den lokala trädgårdsföreningen hyr i dag en del av nyttoträdgården och har anlagt odlingslotter där man odlar nyttoväxter och blommor.

På området finns en imponerande stenladugård byggd 1775–1776 som numera inhyser ett hembygds-museum. Bredvid prästgården finns en förtjusande örtagård där det odlas växter som nämns i bibeln.

Skolparken i Jakobstad är dagens andra besöksmål. Parken är totalt 1,35 ha stor och är planerad och skapad av trädgårdsarkitekt Bengt Schalin. Den byggdes åren 1916–1932. Parken är en gåva av Schaumans arvingar till minne av Victor och Elise Schauman. Bägge hade varit intresserade av trädgårdsskötsel och botanik. Ändamålet med trädgården var att "främja undervisningen i botanik i stadens skolor samt att hos befolkningen väcka och utveckla sinnet för växtvärldens skönhet, under och nytta".

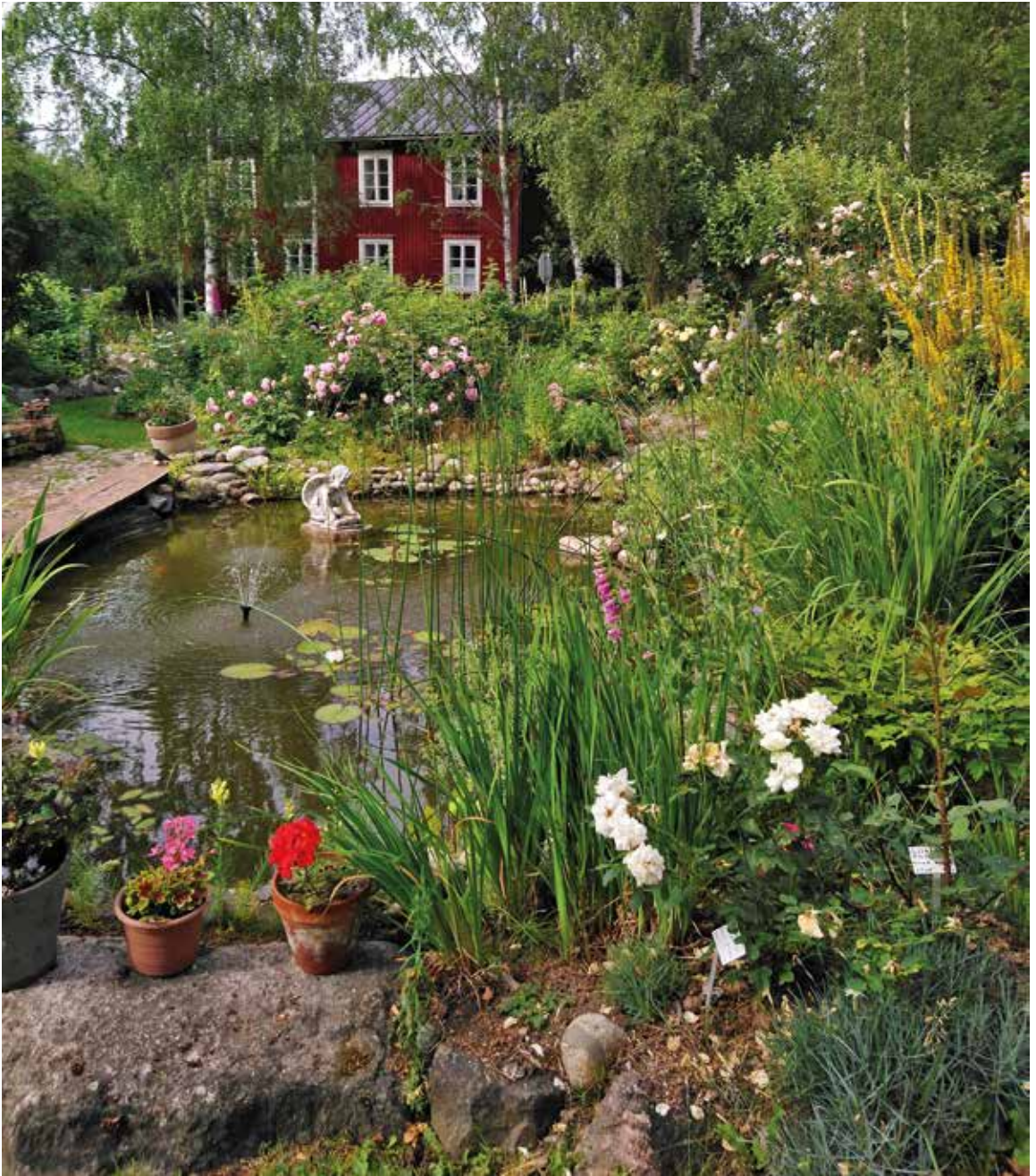
Trädgårdens övre park representerar klassisk parkarkitektur med odlingar indelade enligt sorter och teman. I den nedre parken finns slingrande promenadstigar, stenpartier, en porlande bergbäck, fiskdamm, grotta samt rikligt med gamla träd och buskar.

Buskrosorna i den nedre delens rosgångar hade tyvärr redan hunnit blomma över, men i övre parken, där växterna är indelade enligt släkter och användningsändamål, var blomningen huvudsakligen i full gång och mycket intressant.

Kaffe med dopp avnjöts i ett gårdskafé på Skatan, ett område med gamla trähus där vi också hittade en intressant köp- och försäljningsaffär (antikaffär).

Den andra kvällen på Juthbacka förflöt under livliga diskussioner vid middagsbordet.

På morgonen den tredje resdagen åkte vi till Vasa. Under resan kunde man i horisonten iakttä otaliga

Lutherilla

puutarha Vaasan lähellä Sulvassa sijaitsee viihtyisällä Stundarsin alueella, jonka koko rakennuskanta muodostuu paikalle siirretyistä ja kunnostetuista, vanhoista pohjalaisista asuin- ja talousrakennuksista.

Kauniissa ja monipuolisessa puutarhassa kivireunukset rajaavat kaarevia käytäviä ja istutusalueet suorastaan pursuavat ruusuja ja perennoja. Omenapuut ja marjapensaat piiloutuvat koristekasvien joukkoon.

vindkraftverk ovanför trädtopparna. Michael Luthers trädgård i Solf, nära Vasa, finns på det trivsamma Stundarsområdet. Samtliga byggnader på området har flyttats hit och är gamla iståndsatta österbottniska bostads- och ekonomibygnader.

I den vackra och mångsidiga trädgården, som formligen svämmar över av rosor och perenner, avgränsas odlingsområdena av stenkantade krökta gångar.

Oulujoen taimistolla

Puutarhassa on kaksi lampea kultakaloineen ja karppeineen, kukkula ja lukuisia kaariportteja.

Suuri joukko ruukkukasveja, verenpisaroita ja enkelinpasuunoita, talvehtii piharakennuksessa noin 10 asteen lämmössä. Pasuunat kasvoivat niin jättimäisissä ruukuissa että ihmettelimme, miten ne saadaan siirrettyä talvehtimispaikkaan. Michael vastasi, että löytyy voimaa, kun on pakko! Michael Luther hankkii ruusunsa Euroopan eri taimitarhoista, tavallisesti kolme kutakin. Hänellä on noin 250 erilaista ruusua, erityisesti kanadanruusuja, joiden kestävyyttä hän testaa puutarhassaan. Arat ruusunsa hän taivuttaa talveksi maahan.

Kaikki ruusut eivät luonnollisestikaan menesty, mutta se kartuttaa kokemusta. Michael on havainnut, että eräät kanadalaiset, kuten kaunis 'Morden Sunrise' eivät viihdy hänellä siksi, että ne on jalostettu sopiviksi manner-Kanadan runsaslumisiin talviin ja Suomen oloja pitempiin ja lämpimämpiin kesiiin. Silti komea 'Morden Snowbeauty' menestyy hyvin. Ruusunpunainen tarhakurturuusu 'Zaiga' (Rieksta, Latvia), villiruusua tyylikkästi muistuttava 'Smarty' (Ilsink, Hollanti) ja kotimainen 'Loiste' kukkivat kauniisti. Kanadalaiset ruusut ja esim 'Smarty' hyötyvät varsien taivutuksesta katteen alle juuri ennen talven tuloa.

Michael Lutherin kodin läheisyydessä olevaan kotiseutumuseoon emme ajan puutteen vuoksi valittavasti ehtineet lähemmin tutustua. Peter onnistui löytämään museon kaupasta kaverinsa häälahjaksi kauniin naispatsaan. Myyjätär purskahti hihittelevään

Äppelträd och bärbuskar gömmer sig bland prydnadsväxterna. Där finns också två dammar med guldfiskar och karpar, samt en kulle och otaliga portaler.

Stora mängder av krukväxter som fuchsia och änglatrumpeter övervintras i 10 graders värme i lillstugan. Änglatrumpeterna var planterade i jättelika krukor och vi undrade hur det ska gå att få dem flyttade till övervintringsstället. Michael svarade att man nog orkar då man måste! Michael Luther skaffar sina rosor från olika plantskolor i Europa, vanligen tre av varje. Han har ca 250 olika sorter, en stor del kanadensiska, vilkas härdighet han testar i sin trädgård. De känsliga sorterna böjer han ner till marken för övervintring.

Alla rosor klarar sig förstås inte, men försöken ger erfarenhet. Michael har märkt att en del kanadensiska rosor, som t.ex. 'Morden Sunrise', inte trivs därför att de är framtagna för att passa de kanadensiska vintrarna med mycket snö och längre och varmare somrar än vi har i Finland. Den ståtliga 'Morden Snowbeauty' klarar sig dock mycket bra. Den rosenröda rugosa buskrosen 'Zaiga' (Rieksta Lettland, 'Smarty' (Ilsink Holland), en stilig ros som påminner som vildros, och den inhemska 'Loiste' blommade fint. De kanadensiska rosorna och t.ex. 'Smarty' behöver böjas ner strax innan vintern.

Tyvänn hade vi inte tillräckligt med tid för ett mera ingående besök på Stundars hembygdsmuseum, som ligger alldeles intill Michael Luthers hem. Peter lyckades dock hitta en vacker kvinnostaty i museets butik – en bröllopspresent till en kompis. Den kvinnliga

Raamattupuutarha

nauruun, kun Peter selitti hänelle, että hänen kaverinsa pitää vähäpukuisista naisista.

Matkalla Tampereelle poikkesimme lounaalle Kurikan vanhalle asemalle, jossa mielikuva vanhasta matkustustavasta todella havainnollistui. Asemarakennus oli suuri ja kerosiini tuoksui radan puolella yhä voimakkaana. Ja mikä parasta, ruoka oli jälleen hyvää.

Sitten edessä oli pitkäkö ajomatka kohti Tampereetta, nyt halki kumpuilevan maiseman, jossa metsät ja peltosaarekkeet vuorottelivat ja välistä pilkotti järviä. Taakse jäi tasainen Pohjanlahden rannikko.

Tampereella Hatanpään kartanossa nautimme leivoskahvit, minkä jälkeen ihailimme puiston ryhmä- ja puistoruusuja, jotka olivat upeassa kukassa. Varsinkin vaaleat 'Medeo', ja 'Aspirin' herättivät ihastusta. Valitettavasti pensasruusujen kukinta oli Hatanpäässäkin jo ohitse.

Hatanpäässä alkoi jo ripotella vettä, mutta todelliseen rankkasateeseen ajoimme Hämeenlinnan tienoilla. Aurinko paistoi taas päästyämme Helsinkiin.

Matkaa suunniteltaessa arveltiin, että heinäkuun puoliväli olisi kukinnan kannalta paras aika, mutta luonto yllätti jälleen ja pensasruusujen kukinta oli ohitse pohjoisessakin. Eiköhän matkasta jäänyt kuitenkin mieleen monia kiinnostavia asioita puutarhan kehittämiseksi. Moni meistä hankki myös kasveja, jotka tulevat muistuttamaan tästä matkasta, paikoista ja ihmisistä. Juuri sellaiset muistot ovat ihanimpia.

försäljaren fnissade glatt då Peter förklarade att hans kompis gillar lättklädda kvinnor.

På väg mot Tammerfors åt vi lunch på gamla järnvägsstationen (Vanha asema) i Kurikka där man verkligen fick en uppfattning om hur man reste i gamla tider. Stationsbyggnaden är stor och kerosindoften från banan var fortfarande kraftig, och det bästa av allt – maten var igen väldigt god.

Sen hade vi ytterligare en rätt lång väg till Tammerfors, en resa genom kuperat landskap med omväxlande skog och åkermark och en och annan sjö. En helt annan natur än den platta österbottniska kusten.

I Tammerfors pausade vi för kaffe och bakelse på Hatanpään kartano (herrgård) och beundrade rabatt- och parkrosorna i parken som blommade jättefint. Speciellt de ljusa 'Medeo' och 'Aspirin' väckte förtjusning. Buskrosorna hade tyvärr också här hunnit blomma över.

Medan vi var på Hatanpää började det regna lite grann och då vi närmade oss Tavastehus råkade vi ut för ett riktigt skyfall, men hemma i Helsingfors sken solen åter.

Då vi planerade resan antog vi att mitten av juli skulle vara bästa tiden med tanke på blomningen, men naturen överraskade igen och buskrosornas blomningstid var förbi även i norr. Många intressanta saker för utvecklande av den egna trädgården fick vi med ändå oss. Många av oss köpte också växter som kommer att påminna oss om personer och platser vi besökte under denna resa. Härliga minnen!

MEDEO ('Korttraste') Hatanpäässä

GHITA RENAISSANCE ('Poulren013'), Poulsen, Tanska 1997, Teehybridi-ryhmä, vaaleanpunaiset kerrotut kukat, voimakas tuoksu, jatkuva kukinta, noin 1–1,5 x 0,8 m, vyöhyke 3 (Ruotsi). Kuva Jens Otto Pedersen.

GHITA RENAISSANCE ('Poulren013'), Poulsen, Danmark 1997, Tehybrid-gruppen, rosa fyllda blommor med stark doft, kontinuerlig blomning, ca 1–1,5 x 0,8 m, zon 3. Foto Jens Otto Pedersen.

Nordiska rosor -projekt

Teksti Henny Johansson (Ruotsi), käännös Eila Palojärvi

Projektet Nordiska rosor

Text Henny Johansson

Nordiska rosor -projektin (Pohjolan ruusut) tavoitteena on kiinnittää huomiota Pohjoismaissa tuotettuihin terveisiin ja viljelynarvoisiin ruusuihin. Kokoelmaan mahtuvat mukaan myös löytöruusut. Projekti on viiden Pohjoismaan Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin ruususeurojen yhteishanke. Yhteistyö toteutuu Nordiska Rosensällskapet (Pohjoismaisen ruusu-seuran) kautta ja se aloitettiin 2012.

Projektet Nordiska rosor syftar till att uppmärksamma friska och odlingsvärda rosor framtagna i de nordiska länderna. I samlingen kan även hiterosorna/fyndrosorna ingå. Projektet är ett samarbete mellan fem nordiska rosensällskap, i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. Samarbete sker inom Nordiska Rosensällskapet och initierades 2012.

'Tove Jansson', Peter Joy, Suomi 1990, 'Poppius' × 'Red Nelly', Spinosissima-ryhmä, tummat karmiinpunaiset samettiset kukat, 1,5 × 1,5 m, vyöhyke 6 (Ruotsi). Kuva Inger Kullberg.

'Tove Jansson' Peter Joy, Finland 1990, 'Poppius' × 'Red Nelly', Spinosissima-gruppen, mörkt karminröda blommor med sammetstyster, 1,5 × 1,5 m, zon 6. Foto Inger Kullberg.

Hanke on myös edistänyt yhteistyötä pohjoismaisten julkisten puutarhojen ja puistojen kanssa. Ruusuja on istutettu 2016–2018. Vuoden 2018 aikana ruusuvalikoima tullaan esittämään kootusti ensimmäistä kertaa yleisölle Wold Rose Convention -kokouksen yhteydessä Kööpenhaminassa, Valbyparkissa ja muissa puutarhoissa, jotka osallistuvat projektiin. Yhteistyö pyrkii siihen, että myös vuoden 2018 jälkeen kiinnitetään huomiota hyviin ja viljelynarvoisiin pohjoismaisiin ruusuihin. Julkiset puutarhat, jotka näillä tiedoin osallistuvat projektiin ovat Ruotsissa Göteborgin rosarium, Göteborgs Trädgårdsförening ja Rosenslundin rosarium Jönköpingissä. Tanskasta osallistuu Valbypark Kööpenhaminasta ja Norjasta Frognerparken Oslossa, Dømmesmoen Grimstadissa ja Ringeby Prestgard. Suomesta osallistuu Wohls Gård Kirkkonummelta ja Islannista Meltungan arboretum Kopavogurin kunnasta, Reykjavikissä. Tiedotusmateriaalia ruusujen ja puutarhojen kuvauksin on tekeillä kesäksi 2019.

Aluksi noin kymmenen ruusua on valittu edustamaan seuraansa. Nordiska Rosensällskapet toivoo, että hanke lisää tulevana vuosina kiinnostusta ruusukasvatukseen, pohjoisiin ruusuihin, kansalliseen ruusuinventointiin ja näiden viiden ruususeuran toimintaan.

Seurat ovat kertoneet hankkeen etenemisestä vuodesta 2012 alkaen. Ohessa esitellään uudelleen muutama valituista ruusuista.

Projektet är också ett samarbete med nordiska offentliga trädgårdar och parker. Rosor har planterats under 2016–2018. Under 2018 kommer dessa rosor för första gången att samlats presenteras för allmänheten i samband med Wold Rose Convention i Köpenhamn, i Valbyparken, och i övriga trädgårdar i Norden som deltar i projektet. Samarbetet syftar till att även efter 2018 uppmärksamma bra och odlingsvärda rosor för Norden. De offentliga trädgårdar som för närvarande deltar i projektet är för svenskt vidkommande Göteborgs rosarium, Göteborgs Trädgårdsförening, och Rosenslunds rosarium i Jönköping. I Danmark deltar Valbyparken i Köpenhamn SV, i Norge Frognerparken i Oslo, Dømmesmoen i Grimstad och Ringeby Prestgard, i Finland deltar Wohls Gård i Kyrkslätt, och i Island Arboretet Meltunga, Kopavogur kommun, Reykjavík. Informationsmaterial som beskriver rosorna och trädgårdarna är under arbete inför sommaren 2019.

Cirka tio rosor har inledningsvis valts ut av respektive sällskap. Nordiska Rosensällskapet hoppas att projektet ska ge uppmärksamhet till rosodling, nordiska rosor, de nationella rosinventeringarna och våra fem rosensällskap under kommande år.

Sällskapet har sedan 2012 rapporterat om projektet. Här presenteras på nytt några av de utvalda rosorna.

'Guðfinna', Jóhann Pálsson, Islanti 1999, 'Logafold' × 'Prairie Dawn', Rugosa-ryhmä. Voimakaskasvuinen, korkea ja pysty kasvutapa. Runsaskukkainen, kukkii kesäkuusta elokuuhun, kukat kirsikanpunaiset, puolikerrotut, 1,8–2,3 × 0,8–1,2 m, vyöhyke 8 (Ruotsi). Kuva Vilhjálmur Lúðvíksson.

'Guðfinna', Jóhann Pálsson, Island 1999, 'Logafold' × 'Prairie Dawn', Rugosa-gruppen. Kraftig, högvuxen och upprätt växtsätt. Blomvillig, blommar juli–augusti, cerise halvfyllda blommor, 1,8–2,3 × 0,8–1,2 m, zon 6. Foto Vilhjálmur Lúðvíksson.

'Arne' (syn. 'Ran'), Arne Lundstad, Norja 1972, *Rosa rugosa* × 'Hybrida', Rugosa-ryhmä, kukat hennon vaaleanpunaiset, puolikerrotut, näyttävät keltaiset heteet, 2–2,5 × 2,5 m, kukkii jatkuvasti kesäkuusta syyskuuhun, kaunis syysväritys, vyöhyke 5 (Ruotsi). Kuva Alf Andersen.

'Arne' (syn. 'Ran'), Arne Lundstad, Norge 1972, *Rosa rugosa* × 'Hybrida', Rugosa-gruppen, svagt rosa halvfylld, framträdande gula ståndare, 2–2,5 × 2,5 m, kontinuerlig blomning, juni–september, vackra höstfärger, zon 5. Foto Alf Andersen.

'Ydrerosen', Roland Hermansson, Ruotsi 2008, Puistoruusu-ryhmä, sopii köynnösruusksi, vaaleanpunaiset puolikerrotut kukat tertuissa, 1,5–2 × 1,5 m, jatkuva kukinta kesäkuusta syyskuuhun, vyöhyke 4 (Ruotsi). Kuva Roland Hermansson.

'Ydrerosen', Roland Hermansson, Sverige 2008, Moderna buskros-gruppen, kan användas som klätterros, ljusst rosa, klasblommande, halvfylld, 1,5–2 × 1,5 m, kontinuerlig blomning, blommar juni–september, zon 4. Foto Roland Hermansson.

plant'n'relax[®]

Uusia upeita puistoruusuja tanskalaiselta ruusujalostaja Rosa Eskelund Sundelta kestäviä ruusuja, jotka kukkivat yhä uudelleen. Kauniita ruusuja—monet myös tuoksuvia.

She Loves You™

Romanttinen, runsaskukkainen ruusu.
Kukat ovat hyvin kestäviä.
Erinomainen leikkokukkana.
Floribunda
Korkeus 80–100 cm

I am Grateful™

Voitti kultaa Saksassa 2015 taudinkestävyydellään.
Kukat ovat tertuisia ja kestävät sadetta.
Sopii massaistutuksiin.
Floribunda
Korkeus 80–100 cm

Kultamitalisti

Our Last Summer™

Suosittu tuoksuva köynnösrusu.
Ihana kestävä ruusu, joka on voittanut miellyttävällä tuoksullaan mitaleja.
Korkeus 250–300 cm

Lumoava tuoksu

Inner Wheel Forever™

Kestävä kaunotar.
Erinomaisen kaunis, runsaskukkainen ja terve ruusu.
Loistava massaistutuksiin, mutta sopii myös yksittäiskasviksi.
Inner Wheel Forever™ ruusu tukee Inner Wheel organisaation lapsityötä.
Floribunda
Korkeus 80–100 cm

Lise Nørgaard Rose™

Hyvin romanttinen, täyteläisen kerrotut kukat ovat hyvin sateenkestäviä.
Erinomainen leikkokukkana.
Lise Nørgaard on tanskalainen lehtimies ja käsikirjoittaja, tunnettu mm. TV sarjasta Matador.
Floribunda
Korkeus 80–100 cm

Fru Nørby™

Kaunis, tuoksuva, suurikokkainen ruusu.
Lehdistö tummanvihreä, kiiltävä, terve.
Erinomainen ruusu ja kestävä sääoloista riippumatta.
Sopii massaistutuksiin tai yksittäiskasviksi.
Soveltuu hyvin kasvatettavaksi astioissa.
Saanut nimensä 2016 tanskalaisen näyttelijä Ghita Nørbyn mukaan.
Floribunda
Korkeus 80–120 cm

Tuoksuva

Ystävällisin terveisin Rosa Eskelund

Seuraa Rosan kauniita ruusuja verkossa: /Rosas Roses www.roses-forever.com

Se den svenska versionen på www.roses-forever.com

Paikallisyhmitt - Lokalgrupperna

Helsingin paikallisyhmitt

Maila Klemettinen, mailakle@gmail.com
http://www.ruususeura.fi

Helsingin Paikallisyhmittn tapaamiset Rikhardinkadun kirjaston 1. kerroksen neuvotteluhuoneessa tiistaisin kello 17-19 seuraavasti:

Ti 5.2.2019 Liisa Neuvo: Ruusuharrastaja Vihdiss

Ti 5.3.2019 Maarit Kaipainen: Ruusujen koeputarha Portlandissa

Jsenyyys muissa pohjoismaissa

Maksamalla jsenmaksun ja ilmoittamalla nimesi ja osoitteesi jsenrekisterin pitajlle paset jseneksi alla mainittuihin ruususeuroihin. Muistathan maksaa euroissa ja kyttaa IBAN- ja BIC -koodeja, niin ei tule pankkikuluja. Summa on kunkin maan valuutassa, koska valuuttakurssi vaihtelee.

Medlemskap i de andra nordiska lnderna

Genom att betala in medlemsavgiften p ngt av nedanstnde konto och meddela namn och adress till medlemssekreteraren blir du medlem i nskat rosensallskap.

Kom ihg att betala i Euro och anvnda IBAN och BIC-kod s blir det inga bankavgifter.

Avgiften str i det egna landets valuta eftersom valutorna fluktuerar.

Jsenmaksut 2019 - Medlemsavgift fr ar 2019

Det Danske Rosenselskab:
330 DK + 50 DK fr nya medlemmar
IBAN DK703000044579230
BIC: DABADKKK
Kontaktperson: Lise Færch
lisetaastrupej@gmail.com

Garðyrkjufélag Islands: 6000 ISK till Garðyrkjufélag Islands (Islands trdgårdsförening) + 1000 ISK till Rósaklubbúr
IBAN: IS3005122600570157016965-39
BIC: GLITISRE
Kontaktperson Kristinn H. þorsteinsson
gardyrkjufelag@gardurinn.is

Norsk roseforening: 350 NOK
IBAN: NO9390012872347
BIC: LABANOKK
Kontaktperson: Bente Tangstad Juul
medlem@norskroseforening.no

Svenska Rosensallskapet: 225 SEK
IBAN: SE6395000099604246725420
BIC: SWIFT/BIC NDEASESS
Kontaktperson: Ewa Gottberg
medlemsregistret@svenskros.se

'Nuit d'Young' kuva/foto Lauri Simonen

Rauhallista joulunaikaa kaikille lukijoille!
Fridfull jultid till alla läsare!

Suomen Ruususeura ry
Finska Rosensällskapet rf

.HV23

PALAUTUSOSOITE – RETURADDRESS
Suomen Ruususeura ry
Metsolankatu 32
33900 Tampere

'Mika Mertens' kuva/foto Sirpa Kananen

